

Crnogorski Telekom
A.D.

Broj/ 04-9288

Podgorica/ 15. 05. 2015

Crna Gora
MINISTARSTVO FINANSIJA - PORESKA UPRAVA
PODRUČNA JEDINICA PODGORICA

Primljeno:			
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
	15. 06. 2015		

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA

Finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa
Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja
za godinu završenu 31. decembra 2014.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

SADRŽAJ

Strana

Finansijski izvještaji:

Izvještaj nezavisnog revizora	1
Izvještaj o finansijskom položaju	2
Izvještaj o ukupnom rezultatu	3
Izvještaj o tokovima gotovine	4
Izvještaj o promjenama na kapitalu	5
Napomene uz finansijske izvještaje	5-52

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima i Odboru Direktora društva Crnogorski Telekom a.d. Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja društva Crnogorski Telekom a.d. Podgorica (u daljem tekstu "Društvo") koji uključuju izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine i izvještaj o ukupnom rezultatu, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za interne kontrole za koje rukovodstvo smatra da su neophodne za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje nastalo usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

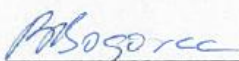
Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima. Reviziju finansijskih izvještaja izvršili smo u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtijevaju da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima sadržanim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, nastalog usljed pronevjere ili greške. Pri procjeni ovih rizika, revizor uzima u obzir interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja Društva u cilju odabira adekvatnih revizorskih postupaka u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Društva. Revizija takođe obuhvata ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšteg prikaza finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj društva Crnogorski Telekom a.d. Podgorica sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine, rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Biljana Bogovac
Licencirani revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o., Podgorica

28. april 2015. godine

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

	Napomena	Iznosi u EUR	
		Na dan	
		31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
AKTIVA			
Stalna imovina			
Nekretnine i oprema	5	83,884,495	88,326,493
Nematerijalna ulaganja	6	20,134,616	17,517,186
Dugoročni krediti i ostala potraživanja	7	11,188,846	8,420,618
Ukupna stalna imovina		115,207,957	114,264,297
Obrtna imovina			
Zalihe	8	1,527,122	2,277,817
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	9	27,269,668	23,940,228
Kratkoročni finansijski plasmani	10	35,000,000	54,000,000
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	11	8,177,687	3,684,312
Ukupna obrtna imovina		71,974,477	83,902,357
Ukupno aktiva		187,182,434	198,166,654
PASIVA			
Kapital i rezerve pripisive akcionarima			
Akcijski kapital	13	123,857,700	140,996,394
Neraspoređena dobit		24,878,080	24,823,321
Ukupan akcijski kapital i rezerve		148,735,780	165,819,715
OBAVEZE			
Dugoročne obaveze			
Odložene poreske obaveze	16	2,091,794	2,076,700
Rezervisanja	15	835,172	757,642
Ukupne dugoročne obaveze		2,926,966	2,834,342
Ukupne obaveze		38,446,654	32,346,939
Kratkoročne obaveze			
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	14	32,312,124	26,270,623
Obaveze za porez na dobit		2,557,277	2,315,364
Rezervisanja	15	650,287	926,610
Ukupne kratkoročne obaveze		35,519,688	29,512,597
Ukupno pasiva		187,182,434	198,166,654

Napomene na stranama od 5 do 52 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Ovi finansijski izvještaji su odobreni od strane Odbora direktora
 Crnogorskog Telekom A.D. 27. aprila 2015 godine i u njihovo ime potpisani su od strane:

Rudiger Schulz
 Izvršni direktor

Manfred Knapp
 Finansijski direktor

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU

	Napomena	Iznosi u EUR	
		Za godinu završenu 31. decembra	
		2014	2013
Prihodi			
Usluge fiksne telefonije i interneta	17 a	60,143,487	61,721,861
Usluge mobilne telefonije	17 b	43,994,559	47,227,529
Ukupni prihodi		104,138,046	108,949,390
Ostali poslovni prihodi	18	713,761	1,241,336
Troškovi poslovanja			
Troškovi zaposlenih	19	(18,021,503)	(22,671,829)
Troškovi amortizacije i obezvređenja	20	(17,971,072)	(19,491,584)
Troškovi usluga drugih operatera	21	(11,562,630)	(14,972,947)
Nabavna vrijednost prodane telekomunikacione opreme		(8,692,341)	(6,779,225)
Ostali troškovi poslovanja	22	(25,559,773)	(26,136,462)
Ukupno troškovi poslovanja		(81,807,319)	(90,052,047)
Dobit iz poslovanja		23,044,488	20,138,679
Finansijski prihodi	23	1,368,406	1,290,640
Finansijski rashodi	23	(285,764)	(298,536)
Finansijski prihodi -neto		1,082,642	992,104
Dobit prije oporezivanja		24,127,130	21,130,783
Porez na dobit	24	(2,572,371)	(2,286,252)
Dobit tekuće godine		21,554,759	18,844,531
Ostali sveobuhvatni prihod tekuće godine		-	-
Ukupni sveobuhvatni prihod tekuće godine		21,554,759	18,844,531
Akcionarima društva		21,554,759	18,844,531
Zarada po akciji Društva u toku perioda (izražena u EUR po akciji)			
- osnovna i čista	25	0.46	0.40

Napomene na stranama od 5 do 52 čine
sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

		(Iznosi u EUR)	
		Za godinu završenu 31. decembra	
Napomena		2014	2013
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
Gotovina generisana iz poslovnih aktivnosti	32	45,328,040	35,919,610
Plaćene kamate	23	(43,758)	(11,252)
Plaćen porez na dobit		(2,315,364)	(2,615,564)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		42,968,918	33,292,794
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja			
Nabavka osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	5,6	(17,176,584)	(10,753,989)
Povećanje kratkoročnih depozita u bankama		30,000,000	19,000,000
Smanjenje kratkoročnih depozita u bankama		(11,000,000)	(41,000,000)
Naplaćene kamate		870,452	1,147,798
Prilivi od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja		79,738	174,544
Smanjenje/(povećanje) dugoročnih kredita zaposlenima i ostalih potraživanja	7	(2,768,228)	(1,733,625)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja		5,378	(33,165,272)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja			
Smanjenje kapitala		(16,986,543)	-
Plaćene dividende većinskim i manjinskim akcionarima	26	(21,494,893)	(22,882,076)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja		(38,481,436)	(22,882,076)
Neto povećanje/(smanjenje) gotovine i gotovinskih ekvivalenata		4,492,860	(22,754,554)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda		3,684,312	26,438,865
Efekat kursnih razlika		515	1
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda	11	8,177,687	3,684,312

Napomene na stranama od 5 do 52 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Neraspoređena dobit</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje 1. januara 2013. godine	140,996,394	28,878,790	169,875,184
Dividende	-	(22,900,000)	(22,900,000)
Dobit tekuće godine	-	18,844,531	18,844,531
Ostali sveobuhvatni prihod tekuće godine	-	-	-
Stanje 31. decembra 2013. godine	140,996,394	24,823,321	165,819,715
Dividende (Napomena 26)	-	(21,500,000)	(21,500,000)
Smanjenje kapitala (Napomena 13)	(17,138,694)	-	(17,138,694)
Dobit tekuće godine	-	21,554,759	21,554,759
Ostali sveobuhvatni prihod tekuće godine	-	-	-
Stanje 31. decembra 2014. godine	123,857,700	24,878,080	148,735,780

Napomene na stranama od 5 do 52 čine
sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

1. OPŠTE INFORMACIJE

Crnogorski Telekom A.D. (u daljem tekstu: "Crnogorski Telekom" ili "Društvo"), pruža usluge fiksne i mobilne telefonije, interneta i ostale telekomunikacione usluge u Crnoj Gori, kao i lokalne, nacionalne i međunarodne telefonske usluge, uz široku paletu drugih telekomunikacionih usluga koje uključuju mobilnu mrežu, internet, iznajmljene linije, mrežu za prenos podataka, usluge kablovske televizije i ostalih telekomunikacionih usluga u Crnoj Gori.

Društvo je akcionarsko društvo koje se kotira na Montenegro berzi (TECG). Magyar Telekom Plc. (u daljem tekstu: "Magyar Telekom") je u 2005. godini postao većinski vlasnik sa 76,53% udjela. Skupština Akcionara Crnogorskog Telekom A.D. je 30. aprila 2009. godine donijela odluku o spajanju njegovih kćerki kompanija T Mobile CG d.o.o. i Internet CG d.o.o. u 'Crnogorski Telekom AD'.

Deutsche Telekom AG ("DTAG") je krajnji kontrolni vlasnik Magyar Telekom Plc. sa 59,21% akcija u vlasništvu.

Sjedište Crnogorskog Telekom je u Podgorici, ulica Moskovska 29. Na dan 31. decembra 2014. godine, Društvo je imalo 698 zaposlenih (na dan 31. decembra 2013. godine 687 zaposlenih).

Istraga određenih konsultantskih ugovora

Kao što je i ranije navedeno, u toku obavljanja revizije finansijskih izvještaja Magyar Telekom A.D. za 2005. godinu, PricewaterhouseCoopers Könyvvizsgáló és Gazdasági Tanácsadó Kft. (PwC) je identifikovao dva ugovora čija priroda i poslovne namjere nisu bile jasno iskazane. U februaru 2006. godine, Odbor za reviziju Magyar Telekom A.D. angažovao je White & Case LLP ("nezavisne istražitelje" ili "White & Case"), svoje nezavisne pravne savjetnike, kako bi obavili unutrašnju istragu po pitanju da li je Magyar Telekom, ili neka njegova kompanija, izvršio plaćanja po osnovu ovih ili nekih drugih ugovora, potencijalno zabranjenih od strane Američkih zakona i regulativa, uključujući Dekret o postupcima strane korupcije („FCPA“), ili internu politiku društva. Odbor za reviziju je informisao američko Ministarstvo pravde („DOJ“) i američku Komisiju za hartije od vrijednosti („SEC“) i mađarski nadležni organ za finansijsku kontrolu o ovoj unutrašnjoj istrazi.

Odbor za reviziju je 2. decembra 2009. godine dostavio Odboru Direktora Magyar Telekom A.D. „Izvještaj o istrazi Odboru za reviziju Magyar Telekom A.D.“, od 30. novembra 2009. godine (Finalni izvještaj). Odbor za reviziju je nagovijestio da smatra da je pripremanjem finalnog izvještaja, a na bazi trenutnih dokaza, White & Case okončao svoju nezavisnu unutrašnju istragu.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Istraga određenih konsultantskih ugovora (nastavak)

Finalni izvještaj sadrži sledeće zaključke i dokaze koji su na raspolaganju Odboru za reviziju i njegovim savjetnicima:

- Informacije koje je sakupio Odbor za reviziju i njegovi savjetnici u toku istrage pokazuje grubo nepoštovanje i nedostatak posvećenosti za uspostavljanje saglasnosti na najvišim nivoima Magyar Telekom, Crnogorskog Telekom i Makedonskog Telekom tokom perioda za koji je sprovedena istraga.
- Kao što je i ranije navedeno, u slučaju pomenutih ugovora, nema „dovoljno dokaza da se utvrdi da je EUR 7 miliona troškova vezanih za četiri konsultantska ugovora napravljeno za legitimne poslovne svrhe“ kao i da postoji „potvrđan dokaz da su pomenuti troškovi služili u neispravne svrhe“. Pomenuti ugovori nisu pravilno prikazani u finansijskim izvještajima Magyar Telekom, kao ni njegovih relevantnih zavisnih društava. Dva ugovora u ukupnom iznosu od EUR 2.88 miliona je zaključio Crnogorski Telekom i njegovo zavisno društvo, dok se druga dva ugovora odnose na druge članice Magyar Telekom Grupe.

2007. godine, Vrhovni državni tužilac Crne Gore obavijestio je Odbor direktora Crnogorskog Telekom o svom zaključku da ugovori koji su predmet unutrašnje istrage u Crnoj Gori ne sadrže elemente koji se mogu protumačiti kao kriminalne radnje na osnovu kojih bi se u Crnoj Gori mogle podnijeti tužbe. Međutim, od 2007. godine Vrhovnom državnom tužiocu Crne Gore je dostavljana sva nova dokumentacija, svi novi podaci, koji su postali dostupni Crnogorskom Telekomu a povezani su sa slučajem.

Takođe, Ministarstvo unutrašnjih poslova Makedonije i Kancelarija glavnog tužioca Mađarske počeli su istražne aktivnosti koje su prethodno bile predmet interne istrage. Ove istražne radnje se nastavljaju i svi relevantni partneri Crnogorskog Telekom će nastaviti da sarađuju na ovim istragama.

DOJ i SEC su takođe počele svoje istražne aktivnosti koje su prethodno bile predmet interne istrage. Tokom 2011. godine Magyar Telekom je zaključio finansijsko poravnanje sa DOJ i SEC kako bi se zatvorila njihova dalja istraga. Ovim poravnanjem je zatvorena istraga koju su DOJ i SEC vodili u vezi sa učešćem Magyar Telekom u pomenutom slučaju. 24. januara 2014 godine SEC je dao instrukciju svom braniocu da prekine sa daljim istražnim radnjama vezanim za korupciju u Crnoj Gori.

Na dan 31. decembra 2014. godine gore pomenute istrage nisu imale uticaja na finansijske izvještaje Društva.

2. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primjenjene za sastavljanje ovih finansijskih izvještaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primjenjene na sve prikazane godine, osim ako drugačije nije naznačeno.

2.1. Osnov za sastavljanje

Finansijski izvještaji Crnogorskog Telekoma su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (IFRS) koji su bili na snazi u periodu sastavljanja finansijskih izvještaja Društva i u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška modifikovanog za efekte procjene vrijednosti finansijskih sredstava namijenjenih prodaji.

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa IFRS zahtijeva primjenu izvjesnih ključnih računovodstvenih procjena. Ono, takođe, zahtijeva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primjeni računovodstvenih politika Društva. Oblasti koje zahtijevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procjene imaju materijalni značaj za finansijske izvještaje objelodanjeni su u napomeni 4.

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore ("Sl. list RCG", br. 69/2005, „Sl. list CG“, br. 80/08 i 32/11), i posebno u skladu sa relevantnom zakonskom odlukom koja definiše obaveznu primjenu IFRS u Crnoj Gori ("Sl. list RCG", br. 69/2002).

Finansijski izvještaji Društva su predloženi za odobrenje od strane Odbora direktora Društva. Godišnja Skupština akcionara, koja je ovlašćena da odobri i prihvati finansijske izvještaje, ima pravo da zahtijeva promjene prije prihvatanja. S obzirom da su većinski akcionari istovremeno i članovi Odbora direktora Društva koje predlaže finansijske izvještaje, vjerovatnoća potencijalnih izmjena zahtjevanih od strane Skupštine akcionara je mala, i takvih izmjena nije bilo u prošlosti.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna valuta Crnogorskog Telekoma je Euro (EUR).

2.1.1. Uporedni podaci

Uporedni podaci predstavljaju revidirane finansijske izvještaje sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine.

2.1.2. Promjene u računovodstvenim politikama i objelodanjivanjima

a) Novi i dopunjeni standardi usvojeni od strane Društva

MRS 32 (revidiran) - IASB je objavio izmjene i dopune MRS-a 32 Finansijski instrumenti: Objava se desila u decembru 2011. Izmjene i dopune MRS-a 32 pojašnjava IASB zahtjeve za prebijanje finansijskih instrumenta. Izmjene se bave nedoslednostima u tekućoj praksi prilikom primjene prebijanja koje je regulisano u MRS 32.

Ovim se pojašnjava:

Značenje „trenutno ima zakonsko pravo na prebijanje priznatih iznosa“; kao i

Da se neki sistemi bruto poravnanja mogu smatrati ekvivalentima neto poravnanju.

Revidirani standard je primijenjen za finansijske periode koji počinju na dan, ili poslije 1. januara 2014. Zahtijeva se retroaktivna primjena ovog amandmana. Ne očekujemo da će usvajanje izmijenjenog standarda dovesti do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Društva.

IFRS 10, IFRS 11, IFRS 12, MRS 27 (izmjene) i MRS 28 (izmjene) – IASB je objavio IFRS 10 – Konsolidacija finansijskih izvještaja, IFRS 11 – Zajednički aranžmani, IFRS 12 – Objelodanjivanje udjela u drugim subjektima, kao i amandmani MRS 27 – Konsolidovani i pojedinačni finansijski izvještaji i MRS 28 Ulaganja u prodružena društva u maju 2011. Kako Društvo nema zavisnih preduzeća, zajedničkih aranžmana i pridruženih entiteta, novi standard nema uticaja na finansijske izvještaje Društva.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

MRS 36 (dopunjen) - IASB je objavio „Objelodanjivanja vezana za nadoknativ iznos nefinansijske imovine“, izmjene i dopune MRS 36 - Umanjenje vrijednosti imovine u maju 2013. Izmjene se bave objelodanjivanjem informacija o nadoknativom iznosu obezvrijeđenih sredstava ako je taj iznos zasnovan na fer vrijednosti umanjenoj za troškove raspolaganja. Prilikom izrade IFRS 13 Merenje fer vrijednosti, IASB je odlučio da izmjeni MRS 36 tako da zahtijeva objelodanjivanje u vezi nadoknativog iznosa obezvrijeđenih sredstava. Izmjene pojašnjavaju IASB prvobitne namere: obim tih objelodanjivanja je ograničen na nadoknativi iznos obezvrijeđenih sredstava koja se zasniva na fer vrednost umanjenoj za troškove raspolaganja. Potrebna je retrospektivna primjena izmjena i dopuna za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. Ne očekuje se da će usvajanje amandmana dovesti do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Društva.

MRS 39 (dopunjen) - IASB je objavio „Obnovu derivata i nastavak računovodstva zaštite“, izmjene i dopune MRS 39 - Finansijski instrumenti: priznavanje i odmjeravanje u junu 2013. Izmjene će omogućiti računovodstvu zaštite da nastave u situaciji u kojoj je derivat, koji je određen kao instrument zaštite, obnovljen da izvrši poravnanje sa centralnim ugovaračem kao rezultat zakona ili propisa, ako se ispune posebni uslovi (u ovom kontekstu, obnova ukazuje da su strane u ugovoru saglasne da se zamijeni prvobitni komitent sa novim). Ovo oslobađanje je uvedeno kao odgovor na zakonodavne promjene u mnogim jurisdikcijama koje bi dovele do široko rasprostranjene obnove ovakvih derivata. Ove zakonske promjene su izazvane na osnovu preuzete obaveze od G20 da poboljša transparentnost i regulatorni nadzor nad derivativima na međunarodno konzistentan i nediskriminatoran način. Slične olakšice će biti uključene u IFRS 9 Finansijski instrumenti. Primjena amandmana je potrebna za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. Ne očekuje se da će usvajanjem amandmana dovesti do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Društva.

IFRIC 21 – IASB je izdao tumačenje IFRIC 21: dažbine, tumačenje o računovodstvu za dažbina nametnutih od strane vlada u maju 2013. IFRIC 21 je tumačenje MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. MRS 37 propisuje kriterijume za priznavanje obaveza, od kojih je jedan uslov za entitet da ima sadašnju obavezu kao rezultat prošlih događaja (poznat kao obavezujući događaj). Novo tumačenje pojašnjava da obavezujući događaj koji dovodi do obaveze plaćanja poreza je aktivnost opisana u relevantnim zakonima koji izaziva plaćanje dažbine. Primjena IFRIC 21 je potrebna za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. Ne očekuje se da će donošenje novog tumačenja dovesti do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Društva.

IFRS 10, IFRS 12, MRS 27 (dopunjen) – IASB je objavio “Investiciona Društva” (Dopunu IFRS 10, IFRS 12 i MRS 27) u oktobru 2012. Amandmani se odnose na posebne vrste poslovanja koje se mogu klasifikovati u investiciona Društva. Kako je Crnogorski Telekom jedno društvo i nema u svom sastavu investicionih društava iz zajedničkih sporazuma, dopunjeni standard nema uticaja na finansijske izvještaje Društva.

b) Novi standardi, dopune i implementacija koji još nisu stupili na snagu i koji nisu relevantni za Društvo

IFRS 9 Finansijski instrumenti. Standard predstavlja prvi dio projekta zamjene MRS 39 („Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“) novim standardom IFRS 9 Finansijski instrumenti. IFRS 9 određuje klasifikaciju i priznavanje finansijskih sredstava i obaveza. Preostale faze projekta, odlaganje sa obezvrjeđenjem finansijskih instrumenata i hedžing računovodstvo, kao i ostatak projekta vezan za prestanak priznavanja, su u toku.

Finansijska sredstva – Prilikom početnog priznavanja, IFRS 9 zahtijeva da se finansijska sredstva vrednuju po fer vrijednosti. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva nastavljaju da se mjere na osnovu njihove klasifikacije pod IFRS 9. Gdje je finansijsko sredstvo klasifikovano i mjereno po amortizovanom trošku, zahtijeva da se radi test obezvrjeđenja u skladu sa MRS 39. IFRS 9 definiše pravila za klasifikaciju koja su prikazana u nastavku teksta.

IFRS 9 zahtijeva da se finansijska sredstva klasifikuju na osnovu naknadnog vrednovanja ili po metodi amortizovanog troška ili po fer vrijednosti. Postoje dva uslova koja treba da budu zadovoljena da bi se sredstvo priznalo po amortizovanom trošku: (1) Potrebno je da postoji cilj društva da kroz biznis model upravlja finansijskim sredstvima kako bi bilo u stanju da prikupi ugovorene novčane tokove, kao i (2) ugovorni uslovi dovode do novčanih tokova određenih datuma koji predstavljaju isključivo otplate glavnice i kamate na preostali dio duga. Tamo gdje ovi uslovi ne mogu da budu zadovoljeni, finansijska sredstva se klasifikuju po fer vrijednosti.

Opcija Fer vrijednosti: IFRS 9 dozvoljava entitetu da odredi instrumente, koji bi inače bili klasifikovani u kategoriju amortizovanog troška, da se priznaju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako takvo priznavanje eliminiše ili značajno smanjuje nedoslednosti u odmjeravanju ili priznavanju („računovodstveno neslaganje“).

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Vlasnički instrumenti: Podrazumijevana kategorija za vlasničke instrumente je priznavanje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Međutim, standard kaže da entitet može učiniti neopozivi izbor prilikom inicijalnog priznavanja da prikaže sve promjene fer vrijednosti za učešća u kapitalu koji se ne drže radi trgovanja u ostalom sveobuhvatnom prihodu. Ovi dobiti ili gubici po fer vrijednosti se ne prijavljuju kao dio profita ili gubitka izveštajnog entiteta, čak i kada je dobitak ili gubitak realizovan. Samo dividende koje su primljene od ovih investicija se izveštavaju u dobitku ili gubitku.

Ugrađeni derivati: Zahtjevi MRS 39 kod ugrađenih derivata su izmijenjeni tako da više nije obavezno razdvajanje finansijskih sredstava kod nosioca ugovora.

Reklasifikacija: IFRS 9 zahtijeva reklasifikaciju između fer vrijednosti i amortizovanog troška kada i samo kada postoji promjena u biznis modulu entiteta. „Kontaminaciona pravila“ koja su postojala u MRS 39 su eliminisana.

Finansijske obaveze – IFRS 9 „Finansijski Instrumenti“ postavlja računovodstvena pravila za finansijske obaveze i mijenja postojeća pravila u MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“. Novo pravilo glasi:

- Preuzimaju se pravila MRS 39 za priznavanje i prestanak priznavanja i ostaju nepromijenjena.
- Preuzima se većina zahtjeva MRS 39 za klasifikaciju i mjerenje.
- Eliminiraju se izuzetak od vrjednovanja po fer vrijednosti za obaveze za derivate koje su povezane i koje se moraju poravnati na osnovu isporuke nekotiranog instrumenta kapitala.
- Mijenjaju se pravila vezana za opciju fer vrjednovanja obaveza za rješenje sopstvenog kreditnog rizika.

IASB je izdao dopune IFRS 9 u decembru 2011. i u novembru 2013, i odložio obaveznu primjenu IFRS 9. Odlaganje će omogućiti da sve faze IFRS 9 projekta imaju isti datum stupanja na snagu. Izmjene takođe pružaju olakšanje uslova koji regulišu prikaz uporednih finansijskih podataka za efekat primjene IFRS 9. Ovo oslobađanje je prvobitno dozvoljeno samo kompanijama koje odluče da primenjuju IFRS 9 prije 2012. Umjesto toga, dodatna prelazna objelodanjivanja biće obavezna da bi omogućila investitorima da razumiju efekat primjene IFRS 9 na klasifikaciju i mjerenje finansijskih instrumenata. Usvajanje novog standarda najverovatnije će dovesti do promjena u finansijskim izvještajima Društva, tačan uticaj se trenutno analizira.

IASB je završio poslednji element IFRS 9 Finansijski instrumenti u julu 2014. godine. Paket poboljšanja koji je uveo IFRS 9 uključuje model za klasifikaciju i mjerenje, jednog, forward - looking 'očekivani gubitak od umanjenja vrijednosti' model i koji je u značajnoj mjeri reformisanim pristup računovodstvo zaštite.

Klasifikacija i mjerenje: Klasifikacija određuje kako se finansijska sredstva i finansijske obaveze vode u finansijskim izvještajima i posebno kako se mjere na stalnoj osnovi. IFRS 9 uvodi pristup za klasifikaciju finansijskih sredstava, koji je potpomognut karakteristikama tokova gotovine i poslovnog modela za koje je sredstvo vezano. Ovaj pojedinačni, principal pristup zamjenjuje postojeći pristup zasnovan na pravilima koja se generalno smatra da im je previše složen i teško primeniti. Novi model takođe dovodi do primjene pojedinačnog modela koji se primenjuje na sve finansijske instrumente.

Umanjenje vrijednosti: Tokom finansijske krize, odložena priznavanje kreditnih gubitaka na kreditima (kao i drugih finansijskih instrumenata) je identifikovan kao slabost u postojećim računovodstvenim standardima. Kao dio IFRS 9, IASB je predstavio novi model očekivanog umanjenja vrijednosti koji će zahtijevati blagovremeno priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Konkretno, novi standard zahtijeva od entiteta da odgovaraju za očekivane kreditne gubitke od kada su finansijski instrumenti prvi put prepoznati i da češće prizna očekivane gubitke tokom čitavog vijeka trajanja.

Računovodstvo zaštite : IFRS 9 uvodi suštinski - reformisani model za računovodstvo zaštite, uz detaljnije objelodanjivanje za upravljanje rizikom aktivnosti. Novi model predstavlja značajne promjene koji se izjednačava računovodstveni tretman sa aktivnostima upravljanja rizikom, omogućavajući društvima da bolje odražava ove aktivnosti u svojim finansijskim izvještajima.

Sopstveni kredit: IFRS 9 takođe otklanja nestabilnost u dobitku ili gubitku koja je izazvana promjenama u kreditnom riziku od obaveza izabranih da se iskazuju po fer vrednosti. Ova promjena u računovodstvu znači da su dobiti izazvani pogoršanjem kreditnog rizika sopstvenog društva na takve obaveze koje se više ne priznaju u bilansu uspjeha.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Primjena novog standarda i njegovih izmjena je potreban za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. Ranija primjena je dopuštena. Usvajanje novog standarda i njegovim izmenama vjerovatno će rezultirati promjenama u finansijskim izveštajima Društva, uticaj se trenutno analizira .

IFRS 11 (revidiran) - IASB je objavio izmjene i dopune IFRS 11 Zajednički aranžmani u maju 2014. IFRS 11 reguliše računovodstveni tretman za računovodstvene interese u zajedničkim poduhvatima i zajedničkim operacijama. Amandman izričito zahtijeva da sticalac interesa u zajedničkoj operaciji u kojoj aktivnost čini poslovnu primjenu svih principa iz poslovnih kombinacija definisanih u IFRS 3. Primjena amandmana je potrebna za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. Ne očekujemo da će usvajanje amandmana dovesti do značajnih promjena u finansijskim izveštajima društva.

MRS 16 i MRS 38 (revidiran) - IASB je objavio izmjene i dopune MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 38 Nematerijalna imovina u maju 2014. MRS 16 i MRS 38 uspostavljaju princip za osnovnu amortizaciju kao očekivani obrazac potrošnje budućih ekonomskih koristi od sredstava. IASB je pojasnio da je upotreba metoda prihoda na bazi obračuna amortizacije sredstva nije prikladna, jer prihod od djelatnosti koja uključuje korišćenje sredstava generalno odražava i druge faktore od potrošnje ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu. IASB takođe pojasnio da prihod se generalno pretpostavlja da je neprikladana osnova za mjerenje potrošnje ekonomskih koristi sadržanih u nematerijalno ulaganje. Ova pretpostavka, međutim, može da bude i oborena u određenim ograničenim okolnostima. Primjena dopuna je potreban za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara , 2016. usvajanje izmjena neće dovesti do bilo kakvih promjena u finansijskim izveštajima Društva jer Društvo primjenjuje linearnu amortizaciju.

IFRS 15 - U maju 2014. IASB i FASB SAD zajednički objavili konvergentni standard za priznavanje prihoda od ugovora sa kupcima. Osnovni princip novog standarda je da kompanije prepoznaju prihod da oslika prenos robe ili usluga korisnicima u iznosima koji odražavaju nadoknadu (to jest, plaćanje) koju kompanija očekuje kao pravo u zamjenu za tu robu ili usluge. Novi standard će takođe dovesti do detaljnijeg objelodanjivanja prihoda, daju smjernice za transakcije koje nisu prethodno prikazivane sveobuhvatno (na primjer, prihodi od usluga i izmjena ugovora) i novim smjernicama za aranžmane sa više elemenata. Primjena novog standarda je potreban za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. Ranija primjena je dopuštena . Usvajanjem novog standarda vjerovatno će dovesti do značajnih promjena na finansijskim izveštajima Društva, tačan uticaj se trenutno analizira .

IFRS 10 i MRS 28 - IASB je izdao manje izmjene IFRS 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate. Amandmani se odnose na prodaju ili uticaj sredstva između investitora i njegovog pridruženog člana i Joint Venture. Glavna posledica amandmana je da puni dobitak ili gubitak se priznaje kada transakcija uključuje biznis (bilo da je smešten u zavisnom preduzeću ili ne). Djelimičan dobitak ili gubitak se priznaje kada transakcija uključuje sredstva koja ne doprinose poslu, čak i ako su ova sredstva smještena u zavisnom društvu. Primjena dopuna je potrebna za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine. Ne očekujemo da će usvajanje amandmana dovesti do značajnih promjena na finansijskim izveštajima Društva.

MRS 19 (revidiran) - IASB je objavio izmjene i dopune MRS 19 - Primanja zaposlenih u novembru 2013. Amandmani važe za doprinose od zaposlenih ili trećih lica na definisanim davanjima koje nisu relevantna za Društvo . Stoga dopunjeni standard neće imati nikakav uticaj na finansijske izveštaje Društva. Evropska unija još nije prihvatila izmijenjeni standard.

MSFI 14 - IASB je izdao privremeni standard, MSFI 14 Razgraničenja Regulatornih konta u januaru 2014. Nova privremeni standard je primjenjiv prilikom prve primjene što nije relevantno za Društvo. Zato novi privremeni standard neće imati nikakav uticaj na finansijske izvještaje Društva.

MRS 16 i MRS 41 - IASB je objavio izmjene koje mijenjaju finansijskog izvještavanja za zasađivače biljaka, kao što su vinove loze, gumenim drveća i uljanih palmi u junu 2014. Od grupa se ne bavi poljoprivrednom djelatnošću, amandmani neće imati nikakav uticaj na finansijske izveštaje Društva.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

MRS 27 - IASB objavljuje metodu kapitala u posebnim finansijskim izvještajima (izmjene MRS 27) u avgustu 2014. godine. Amandman je primjenljiv za posebnim finansijskim izvještajima koji nije relevantan za Društvo. Stoga izmjena neće imati nikakav uticaj na finansijske izvještaje Društva.

2.2. Izvještavanje o segmentima

O poslovnim segmentima se izvještava na način koji je konzistentan sa internim izvještavanjem za potrebe glavnog donosioca poslovnih odluka. Glavni donosilac poslovnih odluka koji je odgovoran za raspodjelu resursa i procjenu rezultata poslovanja poslovnih segmenata je identifikovan kao Izvršni upravni odbor koji donosi strateške odluke. Do kraja 2012. godine u Društvo je izvještavalo o fiksnom i mobilnom segmentu, jer je interno izvještavanje bilo zasnovano na podjeli u okviru pristupne mreže. Tokom 2013. godine, međutim, Društvo je sprovelo internu reorganizaciju, koja je dovela i do promjene u internom izvještavanju prema glavnom donosiocu poslovnih odluka. Članovi Izvršnog upravnog odbora dobijaju i analiziraju izvještaje na nivou Društva, umjesto po segmentima zasnovanim na mrežnoj podjeli. Poslijedično, u Crnogorskom Telekomu ne postoje segmenti koji se mogu identifikovati jer se sve relevantne odluke donose na nivou Društva.

2.3. Preračunavanje stranih valuta

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna valuta Crnogorskog Telekoma je Euro (EUR).

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, iskazane su u okviru finansijskih prihoda/(rashoda) u izvještaju o ukupnom rezultatu.

2.4. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema Društva iskazani su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i trošak po osnovu obezvrjeđenja.

Nabavna vrijednost nekretnine i opreme se sastoji od nabavne vrijednosti sredstva, uključujući uvozne dažbine i povezane takse, umanjene za eventualne popuste, kao i troškove neophodne za puštanje u rad datog sredstva, kao i troškova stavljanja sredstva van upotrebe ukoliko je neophodno.

Nabavna vrijednost telekomunikacione opreme se sastoji od svih direktno povezanih troškova, uključujući polaganje kablova do prostorija pretplatnika kao i eventualne troškove pozajmljivanja. Trošak takođe uključuje i interno generisani rad za pojedine stavke nekretnina i opreme.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, u zavisnosti od toga što je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Društvo u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha perioda u kome su nastali.

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru 'Ostalih prihoda/(rashoda)'.

Nekretnine i oprema u pripremi obuhvataju rad trećih lica kao i interno generisani rad za nekretnine i opremu koja još nisu završena. Ova stavka uključuje ulaganja izvršena (ali ne i završena) u tekućoj i/ili prethodnoj finansijskoj godini. Po kompletiranju ovih sredstava, odnosni iznosi iskazani kao dati avansi ili nekretnine i oprema u pripremi se priznaju kao nekretnine i oprema.

Kada sredstva u sebi sadrže elemente i materijalne i nematerijalne imovine, u odabiru računovodstvenog tretmana u skladu sa MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema ili MRS 38 Nematerijalna ulaganja, rukovodstvo procjenjuje koji je element značajniji za sredstvo i u zavisnosti od toga vrši klasifikaciju.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se rasporedila njihova nabavna vrijednost do njihove rezidualne vrijednosti tokom njihovog procijenjenog vijeka trajanja, kao što slijedi:

Glavne grupe nekretnina i opreme	Procijenjeni korisni vijek (godina)
Zgrade	40
Mjesne mreže	20
Optički kabl	20
Telefonska centrala sa pripadajućom opremom	7
Prenosni sistemi i oprema za prenos	10
Računari i računarska oprema	3
Mipnet telekomunikaciona oprema	5, 6
Ruteri i prekidači	5-8

Rezidualna vrijednost i korisni vijek upotrebe sredstva se revidiraju, i po potrebi koriguju, na datum svakog bilansa stanja.

Knjigovodstvena vrijednost sredstva svodi se odmah na njegovu nadoknadivu vrijednost ukoliko je knjigovodstvena vrijednost veća od njegove procijenjene nadoknadive vrijednosti.

2.5. Nematerijalna ulaganja

a) Goodwill

Goodwill nastaje po osnovu biznis kombinacija i predstavlja višak novčane vrijednosti koji se prenosi kroz učešće tj. udio Društva u neto fer vrijednosti identifikovanih sredstava, obaveza i potencijalnih obaveza stečenog zavisnog pravnog lica. Društvo je prepoznalo goodwill prilikom sticanja zavisnog pravnog lica Internet Crna Gora d.o.o., 7. marta. 2005. godine koji je naknadno pripojen Društvu.

Za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti, goodwill stečen u poslovnoj kombinaciji raspodjeljuje se na svaku od jedinica koje generišu gotovinu, odnosno grupe jedinica koje generišu gotovinu za koje se očekuje da će ostvariti korist tj. priliv od sinergije nastale po osnovu poslovne kombinacije. Svaka jedinica ili, pak, grupa jedinica na koje se goodwill raspodjeljuje predstavlja najniži nivo na kojem se goodwill prati za interne potrebe rukovodstva.

Provjera umanjenja vrijednosti goodwill-a vrši se jednom godišnje ili češće ukoliko događaji ili izmijenjene okolnosti ukažu na eventualno postojanje umanjenja vrijednosti. Knjigovodstvena vrijednost goodwill-a poredi se sa njegovom nadoknadivom vrijednošću koja predstavlja vrijednost veću od vrijednosti u upotrebi i fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje. Svako umanjenje vrijednosti odmah se priznaje kao trošak i naknadno se ne ukida.

b) Licence

Troškovi u vezi sa sticanjem dugoročnih licenca za frekvencije kapitalizuju uključujući i sve povezane troškove pozajmljivanja. Sadašnja vrijednost budućih godišnjih plaćanja za korišćenje frekvencija se takođe kapitalizuju ako se ova primanja mogu procijeniti pouzdano, ili na drugi način priznaju kao troškovi poslovanja u godini u kojoj je nastala obaveza plaćanja. Korisni vijek upotrebe koncesija i licenci su određeni na osnovu osnovnog sporazuma i amortizuju se pravolinijski u periodu od dostupnosti za komercijalnu upotrebu do isteka inicijalne koncesije ili licence. Periodi obnavljanja ugovora su uzeti u obzir prilikom inicijalnog određivanja korisnog vijeka u slučaju da smo sigurni da će uslovi u novom ugovoru ostati nepromijenjeni.

c) Kompjuterski softveri

Zasebno stečene licence iskazuju se po istorijskoj nabavnoj vrijednosti. Licence imaju ograničen vijek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti. Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Stečene licence za računarski softver kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih po osnovu sticanja i stavljanja u upotrebu odnosnog softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu. Troškovi razvoja direktno povezani sa dizajniranjem projekta i testiranjem prepoznatljivih i unikatnih softverskih proizvoda koje kontroliše Društvo i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana, priznaju se kao nematerijalna ulaganja kada su zadovoljeni sledeći uslovi:

- tehnički je izvodljivo kompletirati softverski proizvod tako da bude raspoloživ za korišćenje;
- postoji namjera rukovodstva da kompletira softver i da isti koristi ili proda;
- postoji mogućnost korišćenja ili prodaje softvera;
- moguće je demonstrirati kako će softver generisati vjerovatne ekonomske koristi u budućnosti
- raspoloživi su adekvatni tehnički, finansijski i ostali resursi potrebni za finalizaciju razvoja, upotrebe ili prodaje softvera, i
- trošak koji se pripisuje softveru u toku njegovog razvoja može pouzdano da se utvrdi.

Troškovi koji su mogu direktno povezati sa softverom se kapitalizuju i priznaju kao njegov dio uključujući troškove razvoja od strane zaposlenih kao i adekvatan procenat prekovremenog rada.

Ostali troškovi razvoja koji ne ispunjavaju navedene kriterijume priznaju se kao trošak u periodu u kome nastanu. Troškovi razvoja koji su prvobitno priznati kao troškovi ne mogu se priznati kao sredstvo u narednom periodu.

Amortizacija nematerijalne imovine, osim goodwilla se obračunava po linearnoj metodi od trenutka kada su sredstva stavljena u funkciju i primjenjuje se u toku ekonomskog vijeka trajanja sredstava kao što slijedi:

Nematerijalna ulaganja	Korisni vijek (godina)
Telekomunikaciona licenca - (obavljanje javnih fiksnih telekomunikacionih usluga)	25
Telekomunikaciona licenca - (obavljanje međunarodnog saobraćaja)	23
IPTV licenca	10
Licenca za mobilnu telefoniju	15
3G licenca	15
Internet mreža	10
Kupljeni softveri	5
Microsoft licenca	5

2.6. Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava

Sredstva sa neograničenim korisnim vijekom upotrebe ne podliježu amortizaciji i testiraju se na umanjenje vrijednosti jednom godišnje. Za sredstva koja podliježu amortizaciji provjera da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se kada događaji ili izmijenjene okolnosti ukazu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknativa. Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknative vrijednosti. Nadoknativa vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Za svrhu procjene umanjenja vrijednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu). Nefinansijska sredstva, osim goodwill-a, kod kojih je došlo do umanjenja vrijednosti revidiraju se na svaki datum izvještavanja zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrijednosti.

Rukovodstvo kvartalno vrši procjenu da li postoje pokazatelji umanjenja vrijednosti i izvještava rezultate analize matičnom preduzeću. Nisu identifikovani pokazatelji umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine na dan i za godinu završenu 31. decembra 2014.

2.7. Finansijska sredstva

Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: krediti i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

2.7.1. Klasifikacija

a) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim plaćanjima koja nisu kotirana na aktivnim tržištima. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeljeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Sledeća sredstva spadaju u kategoriju „kredit i potraživanja“: potraživanja iz poslovnih odnosa, krediti zaposlenima i ostala potraživanja, kratkoročni depoziti u bankama i gotovina i gotovinski ekvivalenti.

Potraživanja od kupaca su potraživanja za robu ili obavljene usluge u redovnom poslovanju. Ako se naplata očekuje u jednoj godini ili manje (ili u uobičajenom radnom ciklusu poslovanja ako je duže), oni su klasifikovani kao tekuća sredstva. Ako ne, oni su predstavljeni kao dugotrajna imovina. Potraživanja od kupaca početno se priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se mjere po amortizovanom trošku upotrebom metode efektivne kamatne stope, umanjena za ispravku vrijednosti. Potraživanja od kupaca nakon godinu dana ili više se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

Dugoročni krediti predstavljaju kredite odobrene zaposlenima za stambene potrebe. Ovi krediti sa sobom nose značajno nižu kamatnu stopu od preovlađujuće na tržištu, ili su beskamtni. U finansijskim izvještajima su inicijalno prikazani po svojoj fer vrijednosti koja se određuje kao sadašnja vrijednost svih budućih priliva u gotovini, diskontovana za iznos preovlađujuće tržišne kamatne stope za slične instrumente (slične po valuti, roku otplate, vrsti kamatne stope i drugim faktorima), sa sličnim kreditnim rejtingom. Razlika između novčanog transfera i fer vrijednosti predstavlja vrijednost koju Društvo priznaje kao naknadu zaposlenom i u izvještaju o ukupnom rezultatu se prikazuje ravnomjerno u toku perioda na koji je kredit odobren ili očekivanog radnog vijeka zaposlenog, u zavisnosti koji je kraći.

Kratkoročni depoziti u bankama su u Izvještaju o finansijskoj poziciji prikazani kao depoziti po svojoj nominalnoj vrijednosti sa dospeljećem od 3 do 12 meseci. Potraživanja po osnovu kamata iz depozita prikazana su odvojeno u Izvještaju o finansijskoj poziciji kao ostala potraživanja. Zajednički prihodi od kamata prikazani su u izvještaju o ukupnom rezultatu kao ostali finansijski prihodi.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti uključuju novac iz blagajne, novac na bankovnim računima i sve kratkoročne visoko likvidne depozite sa osnovnim dospeljećem do tri meseca ili manje.

b) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju nederivatna sredstva koja su svrstana u ovu kategoriju ili nisu klasifikovana ni u jednu drugu kategoriju. Uključuju se u dugoročna sredstva, osim ukoliko rukovodstvo ima namjeru da ulaganja otuđi u roku od 12 meseci od datuma bilansa stanja.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju sastoje se od učešća u kapitalu stranih društava koja se ne kotiraju na aktivnim tržištima kapitala.

2.7.2 Priznavanje

Redovna kupovina i prodaja finansijskih sredstava se priznaje na datum trgovanja - datum kada se Društvo obavezalo da će kupiti ili prodati finansijsko sredstvo. Ulaganja se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po fer vrijednosti, dok se krediti i potraživanja vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Promjene u fer vrijednosti monetarnih i nemonetarnih hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaje se u ostalom sveobuhvatnom prihodu.

Kada su hartije od vrijednosti klasifikovane kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju ili kada su obezvrjeđene, kumulirane korekcije fer vrijednosti priznate u kapitalu uključuju se u bilans uspeha kao „dobici ili gubici od ulaganja u hartije od vrijednosti“. Kamata na hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju obračunata metodom efektivne kamatne stope priznaje se u bilansu uspeha kao dio ostalih prihoda. Dividende na hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se priznaju u bilansu uspeha kao dio „ostalih prihoda“ kada se utvrdi pravo Društva na naplatu.

Finansijska sredstva se prestaju priznavati kada je pravo na priliv novca od udjela isteklo ili je prenešeno i kada je Društvo prenijelo sve rizike i koristi od vlasništva.

2.7.3 Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze kao što su prihodi od interkonekcije i potraživanja se prebijaju a neto iznos se izvještava u bilansu stanja kada postoji zakonski osnov za prebijanje priznatih iznosa i kada postoji namjera da se obaveze poravnaju na neto osnovi, ili da se istovremeno realizuju sredstva i izmire obaveze.

2.7.4 Obezbjeđenje finansijskih sredstava

a) Sredstva koja se vode po amortizovanoj vrijednosti

Na svaki datum bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je umanjena vrijednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

Rezervisanje za obezbjeđenje potraživanja iz poslovnih aktivnosti određuje se u slučaju kada postoje objektivan dokaz da Društvo neće biti u mogućnosti da naplati sve iznose u skladu sa inicijalnim uslovima naplate potraživanja. Značajni finansijski problemi dužnika, mogućnost bankrota ili finansijske reorganizacije dužnika, greške ili nepravilnosti u naplati predstavljaju indikatore obezbjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa.

Iznos gubitka se odmjerava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i sadašnje vrijednost procijenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje, kroz upotrebu konta obezbjeđenja, a iznos gubitka se priznaje u bilansu uspjeha u okviru „ostalih poslovnih rashoda – trošak obezbjeđenja potraživanja“.

Društvo, kao prvi korak, utvrđuje pojedinačne indikatore obezbjeđenja za finansijska sredstva koja su materijalno značajna, kao i kolektivne za finansijska sredstva koja su manjih pojedinačnih vrijednosti. Iznos rezervisanja po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja je obračunat na bazi procjene o njihovoj naplativosti, uzimajući u obzir istorijske podatke naplate potraživanja. Ukoliko ne postoji objektivan indikator obezbjeđenja prilikom pojedinačne ocjene finansijskih sredstava, Društvo uključuje potraživanje u grupu finansijskih sredstava sa sličnim kreditnim rizikom, i vrši kolektivnu ocjenu indikatora obezbjeđenja. Sredstva koja su, prilikom pojedinačne ocjene, obezbjeđenja, nisu uključena u kolektivnu ocjenu indikatora obezbjeđenja.

Kolektivna ocjena indikatora obezbjeđenja se, u skladu sa politikom Društva, vrši na bazi starosne strukture potraživanja, usled velikog broja sličnih tipova korisnika. U slučaju kada se utvrdi da je potraživanje iz poslovnih odnosa u potpunosti nenaplativo, otpisuje se na teret već izvršenog obezbjeđenja vrijednosti. Naknadna naplata prethodno otpisanih potraživanja iz poslovnih odnosa evidentira se u bilansu uspjeha u okviru smanjenja „ostalih poslovnih rashoda – trošak obezbjeđenja potraživanja“.

Za kredite i potraživanja, iznos gubitka se odmjerava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i sadašnje vrijednost procijenjenih budućih tokova gotovine (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali) diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Knjigovodstvena vrijednost sredstva je umanjena i iznos gubitka se priznaje u izvještaju o ukupnom rezultatu. Ako kredit ima promjenjivu kamatnu stopu, diskontna stopa za mjerenje gubitka od umanjenja vrijednosti je tekuća efektivna kamatna stopa utvrđena ugovorom.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon što je priznato umanjenje vrijednosti (kao što je poboljšanje u kreditnog rejtinga dužnika), povlačenje prethodno priznatog gubitka od umanjenja priznaje se u izvještaju o ukupnom rezultatu.

b) Sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju

Na kraju svakog izvještajnog perioda Društvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da je umanjena vrijednost nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Dokaz da su sredstva obezbjeđena, osim kriterijuma iz a) je takođe značajno ili odloženo smanjenje fer vrijednosti sredstava ispod nabavne vrijednosti. Ukoliko postoji bilo koji od tih dokaza za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak – utvrđen kao razlika između troškova sticanja i tekuće fer vrijednosti, umanjene za bilo kakav gubitak zbog umanjenja vrijednosti finansijskog sredstva koji je prethodno priznat u bilansu uspjeha – prenosi se sa kapitala i priznaje u bilansu uspjeha. Gubici zbog umanjenja vrijednosti vlasničkih instrumenata priznati u bilansu uspjeha ne mogu se ukinuti kroz bilans uspjeha..

Sa stanjem na dan 31. decembra 2014., ova sredstva su u potpunosti obezbjeđena iz razloga što se od njih ne očekuju budućni novčani prilivi.

2.8. Zalihe

Zalihe se vrjednuju po nižoj od nabavne vrijednosti i neto prodajne vrijednosti. Nabavna vrijednost podrazumijeva sve troškove nabavke i ostale troškove koje podrazumijevaju dovođenje zaliha u upotrebno stanje. Neto prodajna vrijednost je cijena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja, nakon umanjenja cijene za troškove prodaje.

Mobilni telefoni se često prodaju za vrijednost nižu od nabavne što je povezano sa promotivnim aktivnostima, u cilju dobijanja novih pretplatnika. Takav gubitak na prodaji opreme se priznaje samo u slučajevima ukoliko nabavna vrijednost prodanih mobilnih telefona dostigne iznos prihoda alociranih na mobilne telefone.

2.9. Akcijski kapital

Obične akcije se klasifikuju kao kapital. Dodatni eksterni troškovi koji se direktno pripisuju emisiji novih akcija ili opcija prikazuju se u kapitalu kao odbitak od priliva, bez poreza.

2.10. Dividende

Obaveze za dividende akcionarima Društva i manjinskim interesima se evidentiraju kao obaveze i odbitna stavka kapitala (zadržane dobiti) u finansijskim izvještajima Društva, u onom periodu u kom je isplata dividendi odobrena od strane akcionara.

2.11. Odloženi porez i tekući porez na dobit

Troškovi poreza za period uključuju tekući i odloženi porez. Porez se priznaje u bilansu uspjeha, osim u slučajevima kada je priznat u ostalom sveobuhvatnom prihodu.

Tekući porez na dobit se obračunava u skladu sa usvojenom poreskom regulativom na dan sastavljanja Izvještaja o Finansijskom položaju. Rukovodstvo periodično procjenjuje poreske pozicije sa osvrtom na situacije definisane usvojenom poreskom regulativom i gdje ima osnova Rukovodstvo određuje rezervisanja za iznose koje očekuje da će platiti Poreskoj upravi.

Odloženi porez na dobit je obezbjeđen u potpunosti, korišćenjem metoda obaveze, koji se usredsređuje na privremene razlike koje se pojavljuju između poreske osnovice dijela imovine ili obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Odloženi porez na dobit se određuje korišćenjem poreskih stopa (i zakonima koji regulišu porez na dobit) koje su u primjeni ili za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje.

Odložena sredstva i obaveze po osnovu poreza na dobit se prebijaju u slučajevima gdje je postajalo zakonsko pravo na netiranje tekućih poreskih sredstava i tekućih poreskih obaveza i kada se odložena poreska sredstva i obaveze odnose na porez na dobit obračunat od strane istih poreskih organa.

2.12. Naknade zaposlenima

a) Kratkoročne naknade zaposlenima

Kratkoročne naknade zaposlenima se priznaju kao tekući rashod u periodu kada su zaposleni obavljali svoje usluge. To uključuje plate, doprinose za socijalno osiguranje, bonuse, plaćeni odmor, snižene telefonske račune, obrok i odmor doprinosa i druge beneficije i ostale poreske nadoknade. U skladu s potpisanim Kolektivnim ugovorom, Društvo je takođe obavezno da isplati zimmicu u iznosu od četiri minimalne mjesečne kompanijske zarade. Uplate po definisanim planovima priznaju se kao rashod u periodu u kojem su ostvareni od strane zaposlenog.

b) Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima, kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je takođe, obavezna da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose i priznaju se u okviru Troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda.

Društvo nema daljih obaveza, po ovim osnovama, prema zaposlenima osim mjesečne uplate doprinosa penzionom fondu.

c) Otpremnine za odlazak u penziju

Društvo posjeduje definisani plan doprinosa, na osnovu koga plaća fiksne doprinose na obaveznoj osnovi na bazi javno administriranog plana osiguranja. Društvo nema pravne ili izvedene obaveze da plaća druge doprinose ukoliko plan ne posjeduje dovoljno sredstava da se isplate nadoknade svim zaposlenima a koje su vezane za njihov radni vijek u tekućem ili ranijim periodima.

Doprinosi na osnovu javno administriranog plana osiguranja se priznaju kao trošak beneficija zaposlenih kada su dospjela.

Kako je definisano Zakonom o radu, starosna granica za penzionisanje je 67 godina kao i minimum 15 godina radnog staža. Kako je definisano Pojedinačnim kolektivnim ugovorom, Društvo se obavezalo da isplati otpremnine u iznosu od 10 minimalnih zarada u zemlji svakom zaposlenom koji zadovolji kriterijume za penzionisanje. Plaćanje dostiže na dan penzionisanja, ali ne kasnije od 30 dana nakon prestanka radnog odnosa zaposlenog.

Definisana obaveza isplate naknada po osnovu otpremnina obračunava se godišnje od strane nezavisnog ovlašćenog aktuara korišćenjem metoda projektovanih jedinica kreditiranja (napomena 4.f)). Aktuarski dobici i gubici proistekli iz prethodnih korekcija i promjena u aktuarskim očekivanjima se priznaju u kapitalu u okviru ostalog sveobuhvatnog prihoda u periodu u kome su nastali. Troškovi naknada zaposlenih stečenih po osnovu izvršenog rada se priznaju kao trošak u vrijeme koje je ranije od sledećih datuma:

- i. u trenutku izmjene plana, ili
- ii. kada Društvo priznaje troškove vezane za restrukturiranje ili otpremnine

d) Jubilarne nagrade

U skladu sa potpisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorima u okviru Društva, Crnogorski Telekom je u obavezi da isplati otpremnine u iznosu od 10 minimalnih mjesečnih zarada ostvarenih u društvima između 3 i 9 minimalnih mjesečnih zarada po osnovu jubilarnih nagrada za rad ostvaren u društvu. Broj minimalnih mjesečnih zarada po osnovu jubilarnih nagrada u zavisnosti od godina radnog staža zaposlenih prikazan je u sljedećoj tabeli:

Godine radnog staža u Društvu	Broj najnižih cijena rada
10	3
20	5
30	7
39	9

Obaveze po osnovu jubilarnih nagrada se obračunavaju na isti način kao definisani planovi beneficija, osim za aktuarske dobitke i gubitke proistekle iz jubilarnih plaćanja, kao i troškovi naknada zaposlenih stečenih po osnovu izvršenog rada se priznaju direktno u izvještaju o ukupnom rezultatu u periodu u kojem su nastali.

e) Stambeni krediti

Dugoročni krediti predstavljaju kredite odobrene zaposlenima za stambene potrebe. Ovi krediti sa sobom nose značajno nižu, ili bez kamatne stope od preovlađujuće stope na tržištu. U finansijskim izvještajima su inicijalno prikazani po svojoj fer vrijednosti koja se određuje kao sadašnja vrijednost svih budućih priliva u gotovini, diskontovana za iznos preovlađujuće tržišne kamatne stope za slične instrumente (slične po valuti, roku otplate, vrsti kamatne stope i drugim faktorima), sa sličnim kreditnim rejtingom. Razlika između novčanog transfera i fer vrijednosti predstavlja vrijednost koju Društvo priznaje kao refundaciju zaposlenom i u izvještaju o ukupnom rezultatu se prikazuje ravnomjerno u toku perioda na koji je kredit odobren ili očekivanog radnog vijeka zaposlenog, u zavisnosti koji je kraći.

Ovo je zato što Društvo očekuje buduće ekonomske koristi koje će omogućiti prilive Društvu tokom loyalty perioda, ili u suprotnom, prekid ugovora od strane zaposlenog (u smislu završetka ugovornog odnosa prije isteka ugovorenog razdoblja) će voditi povraćaju novca na osnovu zaključenog ugovora. Amortizacija unaprijed plaćenih beneficija zaposlenih se priznaje kroz izvještaj o sveobuhvatnom prihodu u okviru ostalih poslovnih rashoda.

f) Otpremnine za prekid radnog odnosa

Otpremnine za prekid radnog odnosa dospijevaju za isplatu kada Društvo okonča radni odnos zaposlenog prije datuma ispunjavanja uslova za dobijanje otpremnine za odlazak u penziju ili kada zaposleni prihvati u bilo koje vrijeme da dobrovoljno napusti radno mjesto u zamjenu za te beneficije. Društvo priznaje otpremnine za prekid radnog odnosa, kada je odlučeno da se raskine ugovor o radu sa postojećim zaposlenim na osnovu detaljnog formalnog plana bez mogućnosti povratka na posao ili u slučaju kada je potrebno obezbijediti otpremnine za prekid radnog odnosa kao rezultat ponude zaposlenima napravljene kako bi se ohrabrilo dobrovoljno napuštanje radnog mjesta. Naknade koje dospijevaju nakon više od 12 mjeseci nakon datuma Izvještaja o finansijskom položaju se diskontuju i svode na njihovu sadašnju vrijednost.

Otpremnine su obračunate na osnovu posebnih uslova sadržanih u detaljnom formalnom planu koji je komuniciran zaposlenima.

g) Srednjoročni podsticajni plan (MTIP)

U toku 2007. godine Društvo je pokrenulo Srednjoročni podsticajni plan (MTIP) za viši menadžment. Rezervisanje se obračunava na osnovu vjerovatnoće ostvarenja ciljeva. Na početku plana svakom učesniku je ponuđen bonus. Ovaj bonus će biti isplaćen na kraju perioda u zavisnosti od ostvarenja fiksno postavljjenih ciljeva.

e) Program varijabilnih bonusa (VAR II)

Takođe tokom 2011. godine Društvo je pokrenulo Var II program za viši menadžment na period od 4 godine. Rezervisanje se obračunava na osnovu vjerovatnoće ostvarenja ciljeva. Na početku plana svakom učesniku je ponuđen bonus. Ovaj bonus će biti isplaćen na kraju perioda u zavisnosti od ostvarenja fiksno postavljjenih ciljeva.

2.13 Obaveze iz poslovanja i ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima se u momentu inicijalnog priznavanja iskazuju se po fer vrijednosti, a kasnije se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. Amortizovana vrijednost obaveza prema dobavljačima je jednaka njihovoj fer vrijednosti, usled kratkog roka dospjeća.

2.14. Rezervisanja i potencijalne obaveze

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa koji stvaraju ekonomske dobiti biti potreban da se izmiri obaveza i kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti izdataka koji će nastati kada se takve obaveze izmire korišćenjem stope prije oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Povećanje rezervisanja usljed isteka vremena priznaje se kao rashod po osnovu kamata.

Troškovi rezervisanja se priznaju u bilansu uspjeha u liniji procijenjenih troškova. Kada rezervisanje bude neiskorišteno, ono se otpušta na teret iste pozicije bilansa uspjeha za koju je originalno napravljeno. Rezervisanja za obaveze koje se očekuju da će se desiti u stranoj valuti se priznaju u izvještajnoj valuti po važećem kursu, dok se promjene na rezervisanjima pod uticajem promjene kursa priznaju na teret Ostalih finansijskih troškova u neto iznosu.

Potencijalna obaveza je obaveza koja proizilazi iz prošlih događaja i čije će postojanje biti potvrđeno kroz dešavanje ili nedešavanje jednog ili više nesigurnih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; ili tekuća obaveza koja proizilazi iz prošlih događaja ali nije prepoznata jer nije vjerovatno da će odliv sredstava biti potreban da riješi obavezu ili iznos obaveze ne može biti pouzdano izmjeren. Nema rezervisanja po pitanju potencijalnih obaveza.

2.15 Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja Društva uključuju poreze na nekretnine, doprinose na teret poslodavca po osnovu zarada, kao i razne ostale poreze i doprinose plaćene na osnovu republičkih i opštinskih propisa. Sve prethodno pomenute vrste poreza i doprinosa su uključene u bilans uspjeha kao dio ostalih poslovnih rashoda.

2.16. Prihodi

Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljene nadoknade ili potraživanja, i predstavlja iznos potraživanja za pružene usluge i isporučenu robu, umanjene za diskonte i povraćaje kao i porez na dodatu vrijednost. Društvo priznaje prihod kada je vjerovatno da će doći do priliva budućih ekonomskih koristi kao i u svim ostalim slučajevima priznavanja kako je to definisano MRS 18 u slučaju prodaje proizvoda i usluga od strane Društva. Društvo zasniva svoje procjene povraćaja na osnovu istorijskog troška, uzimajući u obzir tip kupca, tip transakcije i specifičnosti svakog ugovora zasebno.

Prihod se primarno ostvaruje od usluga koje se pružaju pretplatnicima i trećim povezanim licima upotrebom mreža fiksne i mobilne telefonije.

Telekomunikaciona pretplata predstavlja nadoknadu za korišćenje telefonskih linija. Pretplata se korisnicima fakturiše mjesečno i prepoznaje kao prihod na kraju svakog mjeseca, bez obzira na njihovo korišćenje mreže. U konekciju i ostale prihode spadaju usluge od priključaka, telekomunikacione takse i dodatnih usluga, koji se priznaju u trenutku pružanja usluge.

Ugovori o korisničkoj pretplati obično uključuju aktivacionu naknadu, prodaju opreme, kao i mjesečnu pretplatu za korišćenje usluga. Društvo uzima u obzir različite elemente ovih ugovora prilikom odvajanja procesa iz kojih se dobit generiše kako se to zahtijeva prema IFRS. Ove stavke su identifikovane i odvojene, obzirom da imaju zasebnu vrijednost i nisu prodane jedino zajedno već i pojedinačno takođe. Zato je prihod koji treba da se alokira na isporučenu stavku je ograničen na iznos koji nije zavistan od isporuke dodatne stavke (ne-kontingentni iznos). Prihod koji treba da se prizna je stoga ograničen na primljeni iznos koji je nezavistan od neisporučenih elemenata u ugovoru.

Društvo sprovodi program lojalnosti u kome kupac prikuplja poene za nabavku kojima stiče pravo na diskonte u budućim kupovinama. Nagradni poeni se identifikuju kao komponenta koja se može zasebno izdvojiti u inicijalnoj kupovini, na način što će se alokirati fer vrijednost primljene nadoknade od nagradnih poena i ostalih komponenta prodaje, na način da su nagradni poeni priznati kao odloženi prihod po fer vrijednosti. Prihod od nagradnih poena se priznaje u trenutku kada su iskorišćeni. Podjela je priznata u trenutku iskorišćenja nagradnih poena na osnovu očekivanih otkupnih stopa. Nagradni poeni ističu nakon 24 mjeseca od inicijalne prodaje. Ovaj program je zatvoren Aprila 2014 i korisnici mogu samo da koriste prikupljene poene koji su steceni u periodu do Aprila 2014. Ovi poeni moraju biti iskorišćeni do Aprila 2016 godine.

Prihod od odlaznih poziva unutar Crne Gore, i odlazećih internacionalnih poziva su naplaćeni od korisnika Telekomu, i knjiženi su po njihovoj fakturisanoj vrijednosti umanjenoj za efektivni diskont i PDV, u trenutku rezervisanja za ugovorene usluge.

Prihodi po osnovu domaćih i međunarodnih dolaznih poziva uključuju prihode po osnovu ostvarenog međunarodnog saobraćaja.

2.16.1. Prihodi fiksne telefonije

Prihodi po osnovu direktnog međunarodnog saobraćaja i obračuna odnose se na prihode od međunarodnih dolaznih poziva ostvarenih sa zemljama koje imaju direktan međunarodni obračun sa Društvom. Dio ostvarenih prihoda po navedenom osnovu, evidentiran je na osnovu procjene izvršene u skladu sa internim obračunima ostvarenog saobraćaja.

Prihodi od dolaznih domaćih poziva se prije svega odnose na prihode od interkonekcije koji obuhvataju prihode po osnovu ostvarenog dolaznog telefonskog saobraćaja mobilnih operatera Telenor d.o.o., Podgorica i M-tel d.o.o., Podgorica koji tranzitira preko ili se završio u mreži Telekomu.

Kupci i treća lica ostvaruju saobraćaj na osnovu njihovog stvarnog korišćenja mreže, nakon što su iskoristili besplatne minute uključene u pojedinačne pretplatne pakete pomnoženo sa ugovorinom cijenom minuta.

Ostali prihodi prije svega uključuju usluge iznajmljivanja telefonskih kapaciteta, tj telefonske linije, dial up usluge prema biznis korisnicima, usluge od web prezentacije, Asymmetric Digital Subscriber Line (ADSL), MIPNET (Montenegrin IP Network) usluge, Informaciono Komunikaciona Tehnologija (ICT), IPTV usluge, prihode od prodatih internet pristupa, prihode od prodaje opreme, govorne pošte, listinga poziva, telegrame i ostale usluge. Pravila priznavanja prihoda za ove usluge su opisana u tekstu iznad.

2.16.2. Prihodi mobilne telefonije

Odlazni saobraćaj predstavlja upotrebu telekomunikacione mreže Društva od strane korisnika i ostalih trećih strana. Prihodi se priznaju u trenutku pružanja usluge.

Post-paid pretplata predstavlja nadoknadu za korišćenje mreže mobilne telefonije. Pretplata se novim post-paid pretplatnicima fakturiše za mjesec u kom su aktivirani, dok se za postojeće post-paid pretplatnike fakturiše za mjesec na koji se i odnosi.

Prihodi od pre-paid usluga se evidentiraju u trenutku prodaje pre-paid bonova (vaučera), kao razgraničeni prihod u bilansu stanja u trenutku prodaje i kao prihod u bilansu uspjeha s tim što se na kraju obračunskog perioda vrši razgraničenje prihoda po osnovu neutrošenih minuta.

Prihodi od prodaje mobilnih telefona evidentiraju se u trenutku prodaje. Nabavna vrijednost prodatih mobilnih telefonskih aparata se evidentira u trenutku prodaje.

Prihodi po osnovu roaming-a nastaju po osnovu dolaznog, a troškovi po osnovu odlaznog roming saobraćaja od i prema roming operatorima mobilne telefonije sa kojima Društvo ima sklopljen Ugovor o međunarodnom GSM roaming-u iskazani su po fakturisanim vrijednostima operatora mobilne telefonije. Prihodi od roaminga se priznaju u bruto iznosu u trenutku pružanja usluge.

Finansijska klirinška kuća Mach (bivši Ciberneta) prati saobraćaj, usaglašen i potvrđen od tehničke klirinške kuće Syniverse, i u ime Društva, vrši naplatu odnosno plaćanja po osnovu usaglašenih potraživanja i obaveza od i prema operatorima mobilne telefonije.

Prihodi interkonekcije obuhvataju prihode po osnovu ostvarenog dolaznog telefonskog saobraćaja mobilnih operatera Telenor d.o.o., Podgorica i M-tel d.o.o., Podgorica koji tranzitira preko ili se završio u mreži Telekoma.

Rashodi interkonekcije obuhvataju rashode po osnovu ostvarenog odlaznog saobraćaja korisnika Telekoma upućenog korisnicima pojedinih kompanija mobilne i fiksne telefonije unutar Crne Gore i dolaznog saobraćaja iz inostranstva koji je upućen Crnogorskom Telekomu a tranzitira ili se završio u mreži drugih kompanija mobilne telefonije unutar Crne Gore.

Budući da Društvo ukida i inicira saobraćaj u i iz svoje mreže, djeluje kao upravitelj i u skladu sa navedenim, prihodi i rashodi interkonekcije su prikazani u bruto iznosima u ovim finansijskim izvještajima. Prihodi i rashodi interkonekcije se priznaju u trenutku njihovog nastanka odnosno u trenutku pružanja usluge. Prihodi su prikazani po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za PDV i eventualne popuste.

2.17. Lizing

2.17.1. Troškovi operativnog zakupa

Operativni zakup predstavlja zakup u kojem su značajan dio rizika i koristi povezani sa vlasništvom zadržani od strane zakupodavca. Troškovi zakupa najvećim dijelom se odnose na zakup interneta, vodova, poslovnog i skladišnog prostora i ostalih troškova zakupa. Troškovi zakupa iskazani su u izvještaju o ukupnom rezultatu u stvarno nastalim iznosima, odnosno primjenom proporcionalne metode, tokom trajanja ugovora o zakupu.

2.17.2. Troškovi finansijskog lizinga

Društvo kao Zakupac - Iznajmljivanje nekretnina, postrojenja i opreme u kojima Društvo preuzima suštinski sve rizike i koristi koji proizilaze iz vlasništva sredstva klasifikuje se kao finansijski lizing. Finansijski lizing se priznaje po fer vrijednosti imovine ili ukoliko je niže po sadašnjoj vrijednosti procijenjenih budućih minimalnih rata. Svaka lizing isplata se alocira između finansijske obaveze i rashoda kamata da bi se dostigla ugovorena kamatna stopa preostalih finansijskih obaveza. Obaveze po osnovu finansijskog lizinga umanjene za finansijske nadoknade su uključene u Izvještaj o finansijskom položaju (Ostale finansijske obaveze). Dio lizinga koji se odnosi na plaćanja kamata se uključuje u dobit tekuće godine (Rashodi kamata) tokom perioda trajanja lizinga. Nekretnine, postrojenja i oprema kupljeni po osnovu finansijskog lizinga se amortizuju tokom ugovora kraće od trajanja lizinga ili vijeka trajanja imovine.

Društvo kao Zakupodavac - Zakup je sporazum po kome zakupodavac prenosi na zakupca pravo korišćenja sredstva tokom dogovorenog vremenskog perioda u zamjenu za jedno ili više plaćanja. Kada se sredstva daju u zakup po osnovu finansijskog zakupa, sadašnja vrijednost plaćenih zakupnina se priznaje kao potraživanje. Razlika između bruto iznosa potraživanja i sadašnje vrijednosti potraživanja se iskazuje kao nezarađeni finansijski prihod. Prihod od zakupa se priznaje tokom perioda trajanja zakupa primenom metode neto ulaganja koja odražava konstantnu periodičnu stopu povraćaja. Kada je sredstvo dato u operativni zakup to sredstvo se iskazuje u bilansu stanja zavisno od vrste sredstva. Prihod od zakupnine priznaje se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

2.17.3. Neotidivo pravo korišćenja optičkog kabla – Dark fiber

Ugovori kojima su regulisana prava na korišćenje posebnog dark fibera su zakupi koji prenose pravo korišćenja specifične mrežne imovine, sa ekskluzivnim pravom korišćenja izuzimajući ostale operatere, uključujući i Crnogorski Telekom.

Plaćanja za korišćenje dark fajbera je urađeno unaprijed i nije varijabilno u zavisnosti od stvarnog korišćenja od strane kupca. Priznavanje se na osnovu neto iznosa koji isključuje pripadajuće troškove kao prihod od dugoročnog zakupa dark fajbera.

Sadašnja vrijednost dark fajbera je isknižena iz sredstava društva u istom trenutku kada je prihod priznat.

2.18. Prihodi/rashodi od kamata

Prihodi i rashodi po osnovu kamata knjiže se u korist Izvještaja o sveobuhvatnom prihodu obračunskog perioda na koji se odnose, korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

3. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

3.1 Faktori finansijskog rizika

Poslovne aktivnosti Društva izlažu Društvo različitim finansijskim rizicima, uključujući kreditni rizik, rizik likvidnosti, rizik promjene deviznih kurseva i rizik kamatnih stopa. Društvo ne koristi derivativne finansijske instrumente niti bilo koje druge instrumente obezbjeđenja od ovih rizika.

Ne postoji formalni okvir za upravljanje rizicima koji je uspostavljen u Društvu. Izvršni upravni odbor uglavnom se fokusira na kreditni rizik i rizik likvidnosti i djeluje od slučaja do slučaja kako bi ublažio rizik i minimizirao gubitke.

3.2 Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na gotovinu i gotovinske ekvivalente, depozite kod banaka, i na kreditnu izloženost korisnicima. Kreditni rizik predstavlja rizik da će jedna ugovorna strana izazvati finansijski gubitak drugoj strani, jer neće uspjeti da ispuni svoje obaveze.

Principi upravljanja kreditnim rizikom usaglašeni su sa politikom rizika matične kompanije Društva. Da bi izbjegli značajnu koncentraciju kreditnog rizika, kratkoročni plasmani plasirani su u različitim bankama. U skladu sa politikom rizika matične kompanije Društva, oročeni depoziti su dodatno obezbijeđeni garancijama stranih banaka sa ciljem obezbjeđenja odgovarajuće sigurnosti plasmana. Svi depoziti su garantovani od banaka iz EU zemalja sa minimalnim kreditnim rejtingom BBB+. Rukovodstvo Društva vjeruje da je adekvatno procijenilo nadoknadivost kompanijskih depozita položenih kod banaka. Upravljanje kreditnim rizikom uključuje sastavljanje detaljnih mjesečnih izvještaja o upravljanja sredstvima koji se podnose višem rukovodstvu sa svim neophodnim podacima o gotovini i kratkoročnim plasmanima.

Kada je u pitanju izloženost kreditnom riziku od kupaca, Društvo nema značajnu koncentraciju kreditnog rizika iz razloga što je diverzifikovalo bazu kupaca.

Društvo nadalje ograničava rizik kroz skraćeni kreditni period (fakture su dospjele za plaćanje u roku od 15 dana) dok je segmentni pristup naplativosti postavljen u različitim vremenskim intervalima. Kreditni rizik koji proističe od pojedinačnog pretplatnika je limitiran na 4 mjeseca. Prinudna naplata se pokreće za kašnjenja preko 240 dana (fizička lica) i 180 dana (pravna lica).

Rukovodstvo prati izloženost kreditnom riziku na mjesečnom nivou. Potraživanja iz poslovnih odnosa između 6 i 12 mjeseci su pokrivena sa 69% ukupnog stanja. Potraživanja starija od 12 mjeseci su u potpunosti pokrivena. Kreditni rizik koji proizilazi iz transakcija sa Magyar Telekomom i Deutsche Telekomom je minimalan i za njih nije obračunata ispravka. Takođe kreditni rizik koji je vezan za strana potraživanja koja proističu iz interkonekcionih i roaming transakcija je minimalan zato što dospjeli iznosi i potraživanja od interkonekcije i roaminga su prikazana neto gdje postoji pravo međusobnog pribijanja.

Za one stambene kredite gdje Društvo ne posjeduje hipoteku nad nepokretnosti kao sredstvo obezbjeđenja, dospjela potraživanja su u potpunosti ispravljena. Kod potraživanja od opština Društvo obračunava ispravku vrijednosti na bazi prethodnog iskustva i očekivanih budućih priliva. Naplata potraživanja od Vlade Crne Gore se takođe prati na mjesečom nivou. Sa stanjem na dan 31. decembra 2014 godine, maksimalna izloženost kreditnom riziku koja proizilazi iz potraživanja iz poslovnih odnosa i ostalih potraživanja iznosi EUR 24,579 hiljada (2013: EUR 21,370 hiljada).

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

3.3 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da preduzeće neće uspjeti da ispunji svoje obaveze vezane za finansijske obaveze.

Trezor radi monitoring na mjesečnom nivou pozicija likvidnosti Društva i izvještava Finansijskom direktoru jednom mjesečno. Rizik likvidnosti menadžment održava na osnovu visokog iznosa gotovine i gotovinskih ekvivalenata kao i bankarskih depozita. Dospjeće svih obaveza je manje od godinu dana.

3.4 Valutni rizik

Društvo posluje na međunarodnom nivou, te je izloženo određenim rizicima deviznih valuta, koji proističu iz različitih izlaganja deviznim valutama u pogledu Specijalnih prava vučenja i US dolara, korišćenih za obračun dijela međunarodnih prihoda i rashoda po osnovu ostvarenog telekomunikacionog saobraćaja.

U tabeli ispod sumirana je valutna podjela sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine:

	USD	SDR	EUR	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	11,557	-	8,166,130	8,177,687
Kratkoročni plasmani	-	-	35,000,000	35,000,000
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	186	1,050,293	23,528,990	24,579,469
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	(241,605)	(2,377,339)	(25,897,138)	(28,516,082)
	(229,862)	(1,327,046)	40,797,982	39,241,074

U tabeli ispod sumirana je valutna podjela sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine:

	USD	SDR	EUR	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	14	-	3,684,298	3,684,312
Kratkoročni depoziti u bankama	-	-	54,000,000	54,000,000
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	-	895,071	20,475,331	21,370,402
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	(75,438)	(576,108)	(22,097,898)	(22,749,444)
	(75,424)	318,963	56,061,731	56,305,270

Na dan 31. decembar 2014. godine, da se EUR uvećao/umanjio za 5 % u odnosu na SDR, gdje su ostale varijable ostale nepromijenjene, godišnji porez na prihod nakon oporezivanja bi bio uvećan/umanjen za iznos 281,336 EUR (2013. godina: 49,690 EUR), što bi uglavnom bio rezultat povećanja/smanjenja deviznog kursa SRD prilikom denominacije potraživanja i obaveza iz poslovnih aktivnosti. Na dan 31. decembar 2014. godine, ukoliko bi se EUR uvećao/umanjio za 5 % u odnosu na USD, gdje su ostale varijable ostale nepromijenjene, godišnji porez na prihod nakon oporezivanja bi bio uvećan/umanjen za iznos 36,861 EUR (2013. godine: 24,761 EUR) što bi uglavnom bio rezultat prihoda/rashoda prilikom denominacije ostale aktive i obaveza iz poslovnih aktivnosti izraženih u USD.

3.5 Rizik kamatne stope

Društvo ima ograničene kamatonosne pozajmice. Kamatonosna aktiva predstavlja kredite odobrene zaposlenima po fiksnim kamatnim stopama (Napomena 2.5.1.1) i kratkoročne bankarske depozite

U pogledu kratkoročnih depozita u bankama, kreditni rizik se svodi na najmanju mjeru uz fiksnu kamatnu stopu koja se ne može mijenjati tokom ugovorenog perioda. Dalje, ukoliko bi Društvo htjelo da povuče svoja sredstva prije dospijeca, kamatna stopa bi ostala na istom nivou tokom cijelog perioda; ne postoji zatezna kamata ili smanjenje početne kamatne stope.

3.6 Fer vrijednost

Rukovodstvo koristi tehnike vrednovanja po fer vrijednosti u određivanju naplativosti finansijskih sredstava namijenjenih prodaji i stambenih kredita. Finansijska sredstva namijenjena prodaji se ne kotiraju na aktivnim tržištima kapitala, tako da ovdje nisu dostupni tržišni podaci. Budući da rukovodstvo ne očekuje buduće prilive od ovih instrumenata, oni su u cjelosti ispravljeni sa stanjem na dan 31. decembra 2012. godine. Kada su u pitanju stambeni krediti Društvo posjeduje hipoteke nad predmetnim nekretninama koje su uzete kao obezbjeđenje koje se razlikuju po tipu i veličini i locirani su u različitim djelovima Crne Gore. Fer vrijednost ovih sredstva nije moguće pouzdano izmjeriti na kraju svakog izvještajnog perioda iz razloga što ne postoji dovoljno tržišnih informacija na osnovu kojih bi se vrednovanje sprovelo. U određivanju naplativosti stambenih kredita i fer vrijednosti kolaterala, rukovodstvo koristi procjene opisane u napomeni 4.

3.7. Upravljanje rizikom kapitala

Namjera Društva u okviru upravljanja kapitalnim rizikom jeste obezbjeđivanje nastavka poslovanja na neodređeno vrijeme sa ciljem isplate prihoda većinskim vlasnicima i beneficija ostalim dioničarima i održavanje optimalne strukture kapitala sa ciljem smanjenja nabavne vrijednosti kapitala.

Kako bi se održala postojeća ili dalje prilagodila struktura kapitala, Društvo može da prilagodi iznos dividendi koje se isplaćuju većinskim vlasnicima, vraća ulog većinskim vlasnicima, emituje nove akcije ili da prodaje imovine da bi se smanjila dugovanja. Takođe, Društvo kontroliše da li je njen kapital iznad minimalnih zakonskih zahtjeva. Budući da je Društvo poslovalo sa dobitkom, ne postoji mogućnost da se nivo njenog kapitala spusti ispod onog koji je zakonski regulisan.

Društvo ne raspolaže pozajmljenim sredstvima, te zato ne nadgleda odnos sopstvenog kapitala i pozajmljenih sredstava.

Ukupni kapital, kojim Društvo upravlja, iznosi EUR 148,735,780 na dan 31. decembar 2014. godine je (31. Decembra 2013.: EUR 165,819,715).

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRUSUĐIVANJA

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda.

Procjene i vrednovanja se konstantno provjeravaju, oslanjajući se na prethodna iskustva i druge faktore, uključujući realna očekivanja razvoja budućih događaja. U pojedinim slučajevima Društvo se oslanja na mišljenje nezavisnih stručnjaka. Društvo vrši procjene i pretpostavke uzimajući u obzir buduće događaje. Rezultirajuće računovodstvene procjene će, po definiciji, rijetko biti jednake stvarnim rezultatima. Procjene i pretpostavke, koje nose značajan rizik uzrokovan materijalnih razlika, su razmotrene u tekstu koji slijedi:

a) Korisni vijek trajanja sredstava

Određivanje korisnog vijeka trajanja sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja. Vjerujemo da su računovodstvene procjene koje se odnose na određivanje korisnog vijeka trajanja sredstava, od izuzetnog značaja, obzirom da uključuju pretpostavke o tehnološkom razvoju u inovativnoj industriji. Zbog materijalne značajnosti stalne imovine u okviru aktive Izvještaja o finansijskom položaju, uticaj bilo kakvih promjena na navedene procjene korisnog vijeka trajanja mogu materijalno značajno uticati na finansijski položaj i ostvareni poslovni rezultat. Na primjer, ukoliko Društvo smanji korisni vijek trajanja za 10%, doći će do dodatnog povećanja troškova amortizacije na godišnjem nivou u iznosu od EUR 1,797 hiljada (2013: EUR 1,949 hiljada).

b) Obezvredjenje gudvila

Test obezvredjenja gudvila se vrši jednom godišnje ili češće. Nadoknadivi iznos operativnog segmenta (CGU) je obračunat na bazi fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje, određene diskontovanjem projektovanog 10-godišnjeg toka gotovine CGU. Ove pretpostavke sadrže veliki stepen procjene, što nosi potencijalni rizik pogrešnog obračuna upotrebne vrijednosti, ukoliko bi se dokazalo da korišćenje pretpostavke nisu reprezentativne. Rukovodstvo koristi najbolje procjene zasnovane na pretpostavkama i očekivanjima tržišnih učesnika, uzimajući u obzir slične transakcije i razvoj industrije.

Na dan 31. decembra 2014. i 31. decembra 2013. godine gudvil je alociran na jedinice koje generišu gotovinu Društva identifikovane u skladu sa poslovnim segmentima. Nadoknadivi iznos jedinica koje generišu gotovinu Društva je određen na osnovu proračuna fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje nakon poreza koji su određeni na osnovu CAPM (capital asset pricing model) korišćenjem prosječne beta grupe; stopa rizika se primjenjuje primjenom Svensson metoda uvećan za iznos rizika zemlje; ratio zaduženosti je usaglašen sa prosječnim stopama zaduženosti posmatranih telekomunikacionih kompanija; i debt risk premium je u liniji sa prosječnim premijumom grupe. Stopa rasta je usklađena sa dugoročnom prosječnom stopom rasta u telekomunikacionoj industriji.

Glavne pretpostavke koje su korišćene za obračun fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje prikazane su u pregledu koji slijedi:

	2014	2013
EBITDA	44.0%	40.6%
Beta	0.89	0.89
Stopa rasta	2.0%	2.0%
Diskontna stopa (WACC)	9.37%	9.56%

Rukovodstvo je utvrdilo planiranu bruto maržu na osnovu ranijih rezultata i očekivanja u razvoju tržišta. Korišćena prosječna stopa rasta je konzistentna sa procjenama uključenim u izvještaje o industriji. Diskontne stope su prikazane prije odbijanja poreza i reflektuju specifične rizike vezane za odgovarajuće segmente.

Ukoliko se WACC poveća/smanji za 0,5% sa ostalim nepromijenjenim pretpostavkama, procijenjena vrijednost kapitala će se povećati/smanjiti za EUR 1,674 hiljada ili EUR 1,471 hiljada, retrospektivno.

Ukoliko se stopa rasta poveća/smanji za 0,5% sa ostalim nepromijenjenim pretpostavkama, procijenjena vrijednost kapitala će se povećati/smanjiti za EUR 1,043 hiljada ili EUR 1,195 hiljada, retrospektivno.

c) Obezbvredjenje potraživanja iz poslovnih odnosa i ostalih potraživanja

Obezbvredjenje potraživanja iz poslovnih odnosa i ostalih potraživanja je zasnovano na bazi procijenjenih iznosa gubitaka koji nastaju kao posljedica nemogućnosti naših korisnika da redovno izmiruju svoje dospjele obaveze. Procjena je bazirana na starosnoj analizi potraživanja i prethodnom iskustvu kada su u pitanju otpisi potraživanja, analizama boniteta korisnika i promjenama odobrenih rokova dospelja. Ovi faktori se periodično pregledaju, i kada je to neophodno, vrše se promjene u obračunu iznosa obezbvredjenja. Obračunavanje obezbvredjenja uključuje i formiranje pretpostavki o budućem ponašanju korisnika i iznosu buduće naplate. Ako se finansijski položaj naših korisnika pogorša, aktuelni iznosi otpisa postojećih potraživanja mogu biti veći od očekivanih i mogu preći nivo iznosa obezbvredjenja priznatih do sada. Rukovodstvo procjenjuje dospjela potraživanja koja nisu potpuno ispravljena na bazi istorijske naplate u prethodnim periodima.

U specifičnom slučaju potraživanja od opština, Društvo procjenjuje dodatan iznos ispravke koji je takodje zasnovan na prethodnom istorijskom iskustvu.

U procjeni naplativosti potraživanja od stambenih kredita instrumentima osiguranja imovine hipotekama, rukovodstvo koristi fer vrijednost kolaterala koja je utvrđena na početku stambenih kredita od strane nezavisne agencije za vrednovanje. Za ona potraživanja čija knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2014. je iznad početne fer vrijednosti, Društvo primjenjuje ispravku od 35-50% do fer vrijednosti kolaterala da bi utvrdili iznos umanjenja vrijednosti. Tamo gdje je knjigovodstvena vrijednost potraživanja od stambenih kredita na dan 31. decembra 2014. ispod početne fer vrijednosti kolaterala, nema umanjenja vrijednosti. Za stambene kredite koji nisu pokriveni kolateralom, dospjela potraživanja su u cijelosti ispravljena.

d) Fer vrijednost stambenih kredita

Stambeni krediti su dati po kamatnoj stopi od nula do 2%. Prilikom procjene njegove fer vrijednosti, rukovodstvo koristi prosječnu efektivnu kamatnu stopu od 6.5% (2013: 6.5%). Ukoliko bi se tržišna kamatna stopa povećala/smanjila za 1%, efekat na finansijski prihod/trošak bi iznosio EUR 400 hiljada (2013: EUR 240 hiljada).

e) Rezervisanja

Rezervisanja su velikim dijelom predmet procjene, pogotovo kada je riječ o sudskim sporovima. Društvo procjenjuje mogući nepovoljni razvoj događaja kao rezultat zbivanja u prošlosti i ukoliko je vjerovatnoća preko 50% da će spor biti izgubljen, Društvo vrši rezervisanje kojim se u cjelini obezbjeđuje pokrivanje iznosa potencijalne obaveze po osnovu negativnog razrješenja spora. Zbog visokog nivoa neizvesnosti, u nekim slučajevima procena može odstupati od stvarnog ishoda. Da bi odredila verovatnocu konacnog ishoda, Društvo koristi usluge internih i eksternih pravnih savetnika.

f) Otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade

Primanja zaposlenih kao što su otpremnine za odlazak u penziju i jubilarne nagrade, su obračunate na bazi aktuarskih pretpostavki o očekivanom preostalom radnom vijeku zaposlenih. Usled velikog nivoa neizvjesnosti, u nekim slučajevima postoji mogućnost da očekivani odliv ne bude u skladu sa stvarnim odlivom po osnovu beneficija zaposlenih.

Sledeće pretpostavke su korištene od strane aktuara prilikom obračuna otpremnina za odlazak u penziju i jubilarnih nagrada (napomena 17):

	2014	2013
Diskontna stopa	5.37% p.a.	5.5% p.a.
Stopa inflacije	2%	3%
Starosna granica za penzionisanje	67	67
Stopa mortaliteta	Common mortality tables in period from 2001 – in Serbia	Common mortality tables for 2005 in Croatia

Sadašnja vrijednost budućih beneficija se obračunava pod pretpostavkom da će se baza benefita povećavati u skladu sa rastom stope inflacije, koja trenutno iznosi 3%. U slučaju promjene diskontne stope (povećanje/smanjenje) za 1% efekat na finansijske prihode/rashode bi iznosio EUR 56 hiljada za godinu koja se završava 31. decembra 2014. (2013: EUR 57 hiljada)

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

5. NEKRETNINE I OPREMA

	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema i ostala imovina	Nekretnine i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januara 2014.	2,994,682	90,423,575	118,957,918	2,387,358	214,763,533
Povećanja	-		2,532,442	5,102,424	7,634,866
Prenos	-	1,291,441	4,382,869	(5,674,310)	-
Prenos sa Nematerijalnih ulaganja	-			2,873,052	2,873,052
Otuđenja i rashodovanja	-	(122,987)	(6,147,381)	-	(6,270,368)
Stanje, 31. decembar 2014.	2,994,682	91,592,029	119,725,848	4,688,524	219,001,083
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2014.	-	38,622,616	87,621,628	192,796	126,437,040
Amortizacija za period (Napomena 20)	-	3,908,837	10,929,934	-	14,838,771
Obezvredenje	-	-		31,407	31,407
Otuđenja i rashodovanja	-	(47,935)	(6,142,695)		(6,190,630)
Stanje 31. decembar 2014.	-	42,483,518	92,408,867	224,203	135,116,588
Sadašnja vrijednost					
31. decembar 2014.	2,994,682	49,108,511	27,316,981	4,464,321	83,884,495
31. decembar 2013.	2,994,682	51,800,959	31,336,290	2,194,562	88,326,493
	Zemljište	Građevinski objekti	Oprema i ostala imovina	Nekretnine i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januara 2013.	2,994,682	88,571,158	136,609,084	2,625,373	230,800,297
Povećanja	-	-	2,221,996	7,468,948	9,690,944
Prenos	-	2,109,041	4,833,543	(6,942,584)	-
Prenos sa Nematerijalnih ulaganja	-	-	-	(764,379)	(764,379)
Otuđenja i rashodovanja	-	(256,624)	(24,706,705)	-	(24,963,329)
Stanje, 31. decembar 2013.	2,994,682	90,423,575	118,957,918	2,387,358	214,763,533
Ispravka vrijednosti					
Stanje, 1. januara 2013.	-	34,741,215	99,705,669	192,129	134,639,013
Amortizacija za period (Napomena 20)	-	3,881,401	12,704,744	-	16,586,145
Obezvredenje	-	-	-	667	667
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(24,788,785)	-	(24,788,785)
Stanje 31. decembar 2013.	-	38,622,616	87,621,628	192,796	126,437,040
Sadašnja vrijednost					
31. decembar 2013.	2,994,682	51,800,959	31,336,290	2,194,562	88,326,493

U sadašnju vrijednost nekretnine i opreme je uključeno zemljište u vrijednosti od EUR 61,085 i građevinski objekti u iznosu EUR 363,247 za koje Društvo ne posjeduje kompletnu dokumentaciju vezanu za vlasničke listove nad zemljištem i objektima u navedenom iznosu. Društvo je u postupku pribavljanja vlasničkih listova za ovo zemljište i građevinske objekte nad kojima posjeduje kontrolu.

U ukupnim otuđenjima i rashodovanjima u iznosu od EUR 6,270,368 u 2014. godini od čega EUR 6,124,097 se odnosi na rashodovanje opreme sa sadašnjom vrijednosti nula. Za ovu opremu menadžment je procijenio da više nije upotrebljiva. Iznos od EUR 146,271 predstavlja prodaju osnovnih sredstava tokom 2014. godine.

Pregled korisnog vijeka je urađen tokom 2014 godine. Rezltati uticaja su se nematerijalni.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

6. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Gudvil	Licence	Softveri	Interno razvijeni softveri	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost						
Početno stanje, 1. januar 2014.	941,624	18,439,999	16,633,439	592,358	2,910,888	39,518,308
Povećanja	-	-	-		8,591,376	8,591,376
Prenosi	-	25,546	1,460,788	50,424	(1,536,758)	-
Prenosi na Nekretnine i opremu	-				(2,873,052)	(2,873,052)
Smanjenja	-	-	(10,217)			(10,217)
Stanje, 31. decembra 2014.	941,624	18,465,545	18,084,010	642,782	7,092,454	45,226,415
Ispravka vrijednosti						
Početno stanje, 1. januar 2014.	-	10,104,822	11,658,306	237,994	-	22,001,122
Amortizacija (Napomena 20)	-	1,135,590	1,840,192	125,112	-	3,100,894
Smanjenja	-	-	(10,217)	-	-	(10,217)
Stanje, 31. decembra 2014.	-	11,240,412	13,488,281	363,106	-	25,091,799
Sadašnja vrijednost						
31. decembar 2014. godine	941,624	7,225,133	4,595,729	279,676	7,092,454	20,134,616
31. decembar 2013. godine	941,624	8,335,177	4,975,133	354,364	2,910,888	17,517,186
	Gudvil	Licence	Softveri	Interno razvijeni softveri	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost						
Početno stanje, 1. januar 2013.	941,624	18,202,882	14,411,293	410,092	188,085	34,153,976
Povećanja	-	-	-	-	4,763,396	4,763,396
Prenosi	-	237,117	2,385,589	182,266	(2,804,972)	-
Prenosi na Nekretnine i opremu	-	-	-	-	764,379	764,379
Smanjenja	-	-	(163,443)	-	-	(163,443)
Stanje, 31. decembra 2013.	941,624	18,439,999	16,633,439	592,358	2,910,888	39,518,308
Ispravka vrijednosti						
Početno stanje, 1. januar 2013.	-	8,953,559	10,168,243	137,991	-	19,259,793
Amortizacija (Napomena 20)	-	1,151,263	1,653,506	100,003	-	2,904,772
Smanjenja	-	-	(163,443)	-	-	(163,443)
Stanje, 31. decembra 2013.	-	10,104,822	11,658,306	237,994	-	22,001,122
Sadašnja vrijednost						
31. decembar 2013. godine	941,624	8,335,177	4,975,133	354,364	2,910,888	17,517,186

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Nematerijalna imovina u pripremi u iznosu od EUR 7,092,454 se odnosi na Softvere za koje se očekuje da će biti implementirani u 2015 godini.

Najznačajnije licence su prikazane u tekstu ispod:

Telekomunikaciona licenca fiksne telefonije

Dana 1. januara 2002. godine Agencija za Elektronske Komunikacije i Poštansku djelatnost Crne Gore ("Agencija") je izdala Društvu licencu za obavljanje javnih fiksnih telekomunikacionih usluga na period od 25 godina. Sadašnja vrijednost licence sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine iznosi EUR 3,067,740 (2013: EUR 3,303,720).

U skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama uputstava o utvrđivanju visine naknade za registraciju i licence telekomunikacionih operatora i pružalaca telekomunikacionih servisa od 5. novembra 2004. godine, Ministarstvo ekonomije Vlade Crne Gore propisalo je i posebnu jednokratnu naknadu za obavljanje međunarodnog saobraćaja. Navedena naknada plaća se jednokratno u iznosu utvrđenom od strane Agencije. Licenca za obavljanje međunarodnog saobraćaja je odobrena na period od 23 godine. Sadašnja vrijednost licence sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine iznosi EUR 1,440,000 (2013: EUR 1,560,000).

Licenca za obavljanje javnih fiksnih telekomunikacionih usluga se kapitalizuje i amortizuje ravnomjerno tokom procijenjenog vijeka korišćenja licence.

Agencija za radio-difuziju Crne Gore je u oktobru 2007. godine izdala Društvu na period od 10 godina licencu za izgradnju i korišćenje distribucije / emitovanja radio i televizijskih programa korisnicima (IPTV licenca). Društvo je platilo naknadu za registraciju u iznosu od EUR 75.000. IPTV licenca se kapitalizuje i amortizuje ravnomjerno tokom procijenjenog vijeka korišćenja licence.

Telekomunikaciona licenca mobilne telefonije

Telekomunikaciona licenca odnosi se na opštu licencu za vođenje GSM 900 Mhz mobilne telefonije, izdatu od strane Agencije za komunikacije Crne Gore na period od 15 godina, počevši od 1. januara 2002. godine. Po isteku navedenog roka telekomunikacione licence T Mobile će imati opciju da obnovi licencu na 10 godina po cijeni koje je jednaka nominalnoj vrijednosti. Sadašnja vrijednost licence sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine iznosi EUR 603,476 (2013: EUR 893,208).

Na osnovu odluke Agencije za Elektronske Komunikacije i Poštansku djelatnost br. 0505-545/1 od 31. januara 2012. godine Telekomu je dodijeljena licenca koja garantuje ekskluzivno pravo korišćenja dodatnog radio spektra u mobilnim komunikacijama na frekvencijama 900MHz, 1800MHz and 2100MHz. Licenca je dodijeljena na period od 5 godina nakon plaćanja od strane Društva u iznosu 549,833 EUR koje je zasnovano na sprovedenom tender br. 505-5043/1 objavljenom dana 1. novembra 2011. godine od strane Agencije za Elektronske Komunikacije i Poštansku djelatnost. Sadašnja vrijednost licence sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine iznosi EUR 229,097 (2013: EUR 339,064).

Dana 28. Marta 2007 godine Agencija je dodijelila Društvu 3G licencu na period od 15 godina. Sadašnja vrijednost licence sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine iznosi EUR 1,173,354 (2013: EUR 1,333,357).

Licenca za obavljanje javnih mobilnih telekomunikacionih usluga se kapitalizuje i amortizuje ravnomjerno tokom procijenjenog vijeka korišćenja licence.

Licenca za pružanje servisa internet mreža

Licenca za pružanje servisa internet mreža odnosi se na opštu licencu za pružanje servisa mreža na teritoriji Crne Gore, izdatom od strane Agencije za komunikacije Crne Gore na period od 5 godina, počevši od 16. januara 2002. godine. Licenca za pružanje servisa internet mreža omogućava servise elektronske razmjene podataka, elektronske pošte, konverzije protokola, pristupa bazi podataka ili servisima mreža za upravljanje podacima, govorne pošte videokonferencija i druge telekomunikacione servise. Licenca je obnovljena 13. februara 2007. godine na period od 10 godina.

Društvo je u obavezi da plaća godišnju naknadu Agenciji za komunikacije Crne Gore koja se obračunava u iznosu od 1% od ukupno ostvarenih prihoda fiksne i mobilne telefonije u prethodnoj kalendarskoj godini. Navedeni troškovi Agencije za komunikacije Crne Gore prikazani su u bilansu uspjeha u okviru „ostalih poslovnih rashoda“.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Gudvil

U skladu sa Odlukom Odbora direktora Društva od 19. februar 2004. godine i 7. marta 2005. godine, Telekom je iskoristivši pravo preče kupovine zaključio ugovor o kupovini dijela kapitala Interneta Crna Gora d.o.o., Podgorica za iznos EUR 1.750.000 2004. godine i EUR 435.700 2005. godine, čime je postao vlasnik 100% kapitala Internet Crna Gora d.o.o. Sadašnja vrijednost Gudvila sa stanjem na dan 31. decembra 2014 godine je EUR 941.624 (2013: EUR 941.624). Društvo je sprovelo test obezvrjeđenja, koji je imao za rezultat u većoj naknadivoj vrijednosti od sadašnje, tako da dodatno obezvrjeđenje nije obračunato (Napomena 4).

7. DUGOROČNI KREDITI I OSTALA POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Stambeni krediti dati zaposlenima	4,199,088	3,612,615
Stambeni krediti dati bivšim zaposlenima	2,708,436	2,314,818
Dugoročna potraživanja od kupaca	2,273,939	1,085,112
Ukupno finansijska potraživanja	9,181,463	7,012,545
Unaprijed plaćene beneficije zaposlenima	1,510,537	939,451
Unaprijed plaćen zakup GSM lokacija	496,846	468,622
Ukupno ostala potraživanja	2,007,383	1,408,073
Ukupno	11,188,846	8,420,618

Kreditni dati zaposlenima

Tokom 2007. godine, u skladu sa Statutom Društva i Pravilnikom ispunjenja uslova za rješavanje stambenog pitanja zaposlenih, Izvršni odbor Društva je donio odluku o odobrenju stambenih kredita zaposlenima u iznosu od EUR 1.282.000. Ovi krediti su odobreni na period od 5, 7, 10 i 20 godina, sa godišnjom kamatnom stopom u rasponu od 0% do 2%. Ukupan iznos kredita obračunat po zaposlenom kreće se u rasponu od EUR 5.000 do EUR 50.000. Uslov za realizaciju kredita jeste da zaposleni bude radno angažovan u društvu na period od najmanje tri godine. Ukoliko zaposleni napusti društvo prije isteka navedenog roka, on je u obavezi da odjednom otplati preostali dio kredita. Ukoliko zaposleni ne izmiri svoju obavezu prije trogodišnjeg uslova, glavnica i kamata automatski dospijevaju.

Tokom 2014. godine, Crnogorski telekom je nastavio sa isplatom stambenih kredita zaposlenima na osnovu Programa o isplati stambenih kredita odobrenog krajem 2012. godine. Ukupno su opredijeljena sredstva u iznosu od EUR 6.000.000 sa rekovima otplate od 7, 15 i 20 godina. Godišnja kamatna stopa iznosi 2%. Ukupan iznos kredita obračunat po zaposlenom kreće se u rasponu od EUR 5.000 do EUR 75.000.

Radi obezbjeđenja uredne otplate kredita, Društvo je obezbijedilo hipoteke na stambene jedinice korisnika kredita.

Dospijeca nediskontovanih dugoročnih kredita odobrenih zaposlenima prikazana su u pregledu koji slijedi:

	Iznosi u EUR	
	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
- od dvije do pet godina	2,564,351	2,164,199
- preko pet godina	8,165,133	6,708,009
Nediskontovani krediti dati zaposlenima	10,729,484	8,872,208
Diskont	(2,311,423)	(2,005,324)
Fer vrijednost kredita datih zaposlenima	8,418,061	6,866,884

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Društvo je sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine promijenilo diskontu stopu za stambene kredite, usljed promjena tržišnih uslova u pogledu finansijskih instrumenata uporedivih sa stambenim kreditom za zaposlene. Diskonta stopa na dan 31. decembra 2013. iznosi 6.5% (2012:7.5%). Efekat promjene je prikazan u pregledu koji slijedi:

	2013	2014	2015	2016	After 2016
Povećanje / (smanjenje) diskont za stambene kredite od bivših zaposlenih	(154,847)	17,707	15,018	14,425	107,696
Povećanje / (smanjenje) diskont za stambene kredite od zaposlenih	(199,022)	17,289	16,530	16,243	148,960
Povećanje / (smanjenje) benefita zaposlenima	168,448	(13,046)	(13,647)	(13,402)	(128,353)
Ukupno	(185,421)	21,950	17,901	17,266	128,303

Dugoročna potraživanja od kupaca se odnose na potraživanja od prodaje opreme EUR 2,273,939 (2013: EUR 1,085,112) pojedinačnim kupcima na period od 24 mjeseca, sa dospjećem od 12-24 mjeseca.

8. ZALIHE

	31. decembar 2014.	Iznosi u EUR 31. decembar 2013.
Kablovi, žice i ostali materijal	831,389	1,044,196
Zalihe za preprodaju	1,748,919	2,165,885
	2,580,308	3,210,081
Ispravka vrijednosti zastarjelih zaliha	(1,053,186)	(932,264)
	1,527,122	2,277,817

Promjene na ispravci vrijednosti zaliha za godinu koja se završava 31. decembra 2014. i 2013. prikazane su u sljedećoj tabeli:

	2014	2013
Stanje, 1. januara	932,264	956,198
Povećanje / smanjenje ispravke u toku godine (napomena 22)	120,922	(23,934)
	1,053,186	932,264

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

9. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA I OSTALA POTRAŽIVANJA

	December 31, 2014	December 31, 2013
Potraživanja od kupaca u zemlji	34,581,980	33,895,574
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	3,317,781	1,234,176
Ispravka vrijednosti	(20,760,900)	(19,733,879)
Potraživanja od kupaca, neto	17,138,861	15,395,871
Potraživanja od Magyar Telekom Grupe	125,847	96,516
Potraživanja od Deutsche Telekom Grupe	2,240,315	2,053,750
Ukupna potraživanja od kupaca, neto	19,505,023	17,546,137
Kratkoročni dio dugoročnih potraživanja po osnovu kredita odobrenih zaposlenima	194,885	164,049
Kratkoročni dio dugoročnih potraživanja po osnovu kredita odobrenih bivšim zaposlenim	189,567	152,865
Dospjela ispravljena potraživanja od stambenih kredita	479,727	466,049
Dospjela neispravljena potraživanja od stambenih kredita	35,338	54,661
Ispravka vrijednosti stambenih kredita	(479,727)	(466,049)
Kratkoročni dio dugoročnih potraživanja od Vlade	-	712,357
Kratkoročni dio dugoročnih potraživanja od kupaca	4,654,656	2,740,333
Ukupno kratkoročni dio dugoročnih potraživanja	5,074,446	3,824,265
Ukupna finansijska sredstva	24,579,469	21,370,402
Avansi plaćeni za obrtnu imovinu	262,084	210,142
Unaprijed plaćeni zakup za GSM lokacije	245,774	232,491
Ostala unaprijed plaćena potraživanja	398,048	356,258
Ostala potraživanja	3,118,691	2,900,265
Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja	(1,334,398)	(1,129,330)
Ukupna ostala potraživanja, neto	2,690,199	2,569,826
Ukupna potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja, neto	27,269,668	23,940,228

Struktura ostalih potraživanja na dan 31. decembar 2014. i 2013. godine je kao što slijedi:

	Iznosi u EUR	
	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Potraživanja za lokalne komunalne takse	1,642,389	1,642,389
Potraživanja za plaćenu dividendu	994,183	847,699
Potraživanja za više plaćene poreze i doprinose	341,954	277,133
Potraživanja za kamatu na oročene depozite	62,140	45,531
Ostala potraživanja	78,025	87,513
	3,118,691	2,900,265
Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja	(1,334,398)	(1,129,330)
	1,784,293	1,770,935

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Starosna struktura tekućeg dijela dugoročnih potraživanja i ostalih potraživanja

Naredna tabela pokazuje starosnu strukturu tekućeg dijela dugoročnih potraživanja i ostalih potraživanja. Sadašnja vrijednost dospjelih potraživanja je prikazana u bruto iznosu.

Iznosi u EUR	Stanje na dan 31. decembra 2014.	od čega nedospjelo	od čega dospjelo					
			manje od 30 dana	30 – 60 dana	61 – 90 dana	91 – 180 dana	181 – 360 dana	over 360 dana
Ostala potraživanja	1,784,293	1,494,702	-	-	-	-	-	289,591
Stambeni krediti - zaposleni	194,885	194,885	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti-bivši zaposleni	224,905	189,567	-	-	-	-	-	35,338
Kratkoročni dio dugoričnih potraživanja od Vlade	-	-	-	-	-	-	-	-
Kratkoročni dio dugoročnih potraživanja od kupaca	4,654,656	4,654,656	-	-	-	-	-	-
Ukupno	6,858,739	6,533,810	-	-	-	-	-	324,929

Iznosi u EUR	Stanje na dan 31. decembra 2013.	od čega nedospjelo	od čega dospjelo					
			manje od 30 dana	30 – 60 dana	61 – 90 dana	91 – 180 dana	181 – 360 dana	over 360 dana
Ostala potraživanja	1,770,935	1,267,563	9,687	9,687	19,374	29,061	48,435	387,128
Stambeni krediti - zaposleni	164,049	164,049	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti-bivši zaposleni	207,526	152,865	-	-	-	-	-	54,661
Kratkoročni dio dugoričnih potraživanja od Vlade	712,357	712,357	-	-	-	-	-	-
Kratkoročni dio dugoročnih potraživanja od kupaca	2,798,974	2,798,974	-	-	-	-	-	-
Ukupno	5,653,841	5,095,808	9,687	9,687	19,374	29,061	48,435	441,789

Potraživanja za isplaćene dividende (fizička lica) odnose se na dividendu plaćenu preko Crnogorske Komercijalne Banke a.d. koja još uvijek nisu podignuta sa računa banke, a raspoloživa su akcionarima.

Ispravka vrijednosti potraživanja od opština u iznosu od EUR 1,334,398 (2013: EUR 1,129,300) napravljena je na bazi procjene rukovodstva da dio potraživanja neće biti naplaćen. Crnogorske opštine su napravile povlačenje sa bankarskog računa Društva na ime naknade za korišćenje opštinskog zemljišta za telekomunikacionu mrežu. Društvo se nije složilo sa iznosom naknade i pokrenulo je sudske sporove tokom 2009. godine. Kako Društvo još uvijek nije uspjelo da naplati ova potraživanja rukovodstvo je odlučilo da obračuna i napravi dodatnu ispravku vrijednosti u 2014. godini.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja su denominovana u sledećim valutama:

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
EUR	26,219,189	23,045,157
SDR (Specijalna Prava Vučenja)	1,050,293	895,071
USD	186	-
	27,269,668	23,940,228

Fer vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa i ostalih potraživanja, prikazana je u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Potraživanja od kupaca	17,138,861	15,395,871
Potraživanja od povezanih lica	2,366,162	2,150,266
Potraživanja od datih stambenih kredita	419,790	371,575
Kratkoročni dio dugoročnih potraživanja od Vlade	-	712,357
Kratkoročni dio dugoročnih potraživanja od kupaca	4,654,656	2,740,333
Ukupna finansijska sredstva	24,579,469	21,370,402

Starosna struktura potraživanja iz poslovnih odnosa

U narednim tabelama je prikazana starosna struktura domaćih i stranih potraživanja po danima dospelja. Sadašnja vrijednost dospjelih potraživanja je prikazana neto umanjena za ispravku vrijednosti.

Iznosi u EUR	Stanje na dan 31. decembra 2014.	od čega nedospjelo	od čega dospjelo					
			manje od 30 dana	30 – 60 dana	61 – 90 dana	91 – 180 dana	181 – 360 dana	over 360 dana
Kupci u zemlji	14,435,098	10,053,853	2,226,712	1,119,164	483,678	381,776	229,474	(59,559)
Kupci u inostranstvu..	5,069,925	4,516,157	20,035	78,893	59,951	340,498	(55,426)	109,817
Ukupno	19,505,023	14,570,010	2,246,747	1,198,057	543,629	722,274	174,048	50,258

Iznosi u EUR	Stanje na dan 31. decembra 2013.	od čega nedospjelo	od čega dospjelo					
			manje od 30 dana	30 – 60 dana	61 – 90 dana	91 – 180 dana	181 – 360 dana	over 360 dana
Kupci u zemlji	14,775,713	10,790,816	1,860,058	1,000,917	493,404	394,583	145,479	90,456
Kupci u inostranstvu..	2,770,424	2,398,932	128,058	123,095	34,618	29,001	51,676	5,044
Ukupno	17,546,137	13,189,748	1,988,116	1,124,012	528,022	423,584	197,155	95,500

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Promjene na ispravci vrijednosti potraživanja za finansijsku godinu završenu 31. decembra 2014. i 2013. prikazane su u sljedećoj tabeli:

	Kupci u zemlji		Kupci u inostranstvu	
	2014	2013	2014	2013
Stanje, 1. Januara	20,249,191	19,348,378	614,018	518,465
Dodatna ispravka u toku godine	1,402,824	1,332,067	-	95,553
Dodatna ispravka u toku godine – ispravka za opštine	205,068	442,565	-	-
Naplata ispravljenih potraživanja u toku godine	(352,583)	(250,629)	-	-
Efekti pozitivnih/negativnih kursnih razlika		-	-	-
Penali fakturisani kupcima	(113,803)	(5,427)	-	-
Prodaja potraživanja	90,583	(617,763)	-	-
Stanje, 31. decembra	21,481,280	20,249,191	614,018	614,018

10. KRATKOROČNI PLASMANI

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Kratkoročni depoziti u bankama		
Kreditna klasifikacija A2 (Moody's)	20,000,000	21,000,000
Kreditna klasifikacija Baa1 (Moody's)	4,000,000	33,000,000
Kratkoročni krediti		
Kratkoročni kredit – Magyar Telekom (napomena 27)	11,000,000	-
	35,000,000	54,000,000

Kratkoročni depoziti u bankama predstavljaju depozite sa rokom dospjeća od tri mjeseca do godine dana sa prosječnom kamatnom stopom od 1,71% u 2014 (2013: 1,23%). Svi kratkoročni depoziti su denominirani u EUR. U periodu koji se završava sa 31. decembrom 2014, ukupan iznos depozita je obezbijeđen adekvatnim garancijama od strane kreditnih institucija koje imaju rejting A2, Baa1 (2013: kreditni rejting A2, Baa1).

Dana 19. marta 2014. godine Društvo je odobrilo kratkoročni kredit u iznosu EUR 11,000,000 Magyar Telekomu, na period od godinu dana. Ugovorena je kamatna stopa od 2.2 % + 3 mjesečni EURIBOR.

11. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Gotovina u blagajni	-	511
Gotovina u bankama	8,177,687	3,683,801
	8,177,687	3,684,312

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

12. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

a) Finansijski instrumenti po kategorijama

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Kredit i potraživanja		
Dugoročni kredit i potraživanja	9,181,463	6,953,904
Kratkoročni depoziti u bankama	35,000,000	54,000,000
Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja	24,579,469	21,429,043
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	8,177,687	3,684,312
Ukupno	76,938,619	86,067,259
	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Obaveze iskazane po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti		
Finansijske obaveze	28,516,082	22,749,444
Ukupno	28,516,082	22,749,444

b) Kreditni kvalitet finansijskih sredstava

Kreditni kvalitet finansijskih sredstava koja nisu dospjela niti ispravljena su prikazana u pregledu koji slijedi:

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Dugoročni kredit i potraživanja		
Ugovorne strane bez kreditnog rejtinga	9,181,463	6,953,904
	9,181,463	6,953,904

Ugovorne strane bez kreditnog rejtinga uključuju dugoročna potraživanja od kupaca i dugoročna potraživanja za stambene kredite.

Potraživanja za stambene kredite su obezbijedena hipotekama koje predstavljaju preduslov za inicijalno odobrenje kredita. Dugoročna potraživanja od kupaca se odnose na prodaju opreme na rate. Društvo radi provjeru kreditnog kvaliteta svih kupaca prije same prodaje.

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti bez kreditnog rejtinga	7,804,454	3,484,265
Ugovorne strane sa eksternim kreditnim rejtingom A1 (Moody's)	-	200,047
Ugovorne strane sa eksternim kreditnim rejtingom Ba2 (Moody's)	373,233	-
	8,177,687	3,684,312

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

Gotovina i gotovinski ekvivalenti bez kreditnog rejtinga predstavljaju gotovinu u crnogorskim bankama.

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Kratkoročni depoziti u bankama		
Garantovani kratkoročni depozit od kreditne institucije		
kreditna klasifikacija A2 (Moody's)	20,000,000	21,000,000
kreditna klasifikacija Baa1 (Moody's)	4,000,000	33,000,000
	24,000,000	54,000,000
Potraživanja iz poslovnih aktivnosti koja nisu dospjela niti ispravljena	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Ugovorne strane bez eksternog kreditnog rejtinga		
Domaći kupci (napomena 9)	10,053,853	10,790,816
Strani kupci (napomena 9)	4,516,157	2,398,932
	14,570,010	13,189,748

13. AKCIJSKI KAPITAL

	Na dan 31. decembra 2014.			Na dan 31. decembra 2013.		
	Broj akcija	%	Vrijednost	Broj akcija	%	Vrijednost
Upisani, uplaćeni kapital						
- Magyar Telekom	36,177,950	76.53	94,786,591	36,177,950	76.53	107,902,165
Pravna lica i						
custody	5,640,386	11.93	14,777,868	5,851,965	12.38	17,454,071
Fizička lica	5,455,604	11.54	14,293,241	5,244,025	11.09	15,640,158
	47,273,940	100.00	123,857,700	47,273,940	100.00	140,996,394

Na dan 31. decembra 2014. godine nominalna vrijednost po akciji je iznosila EUR 2,62001 (2013: EUR 2,98255). Akcije Crnogorskog Telekom se kotiraju na Montenegroberzi. Tržišna vrijednost po akciji na dan 31. decembar 2013. godine iznosila je EUR 4.1000 (31. decembar 2013: EUR 4,1865).

Na osnovu zahtjeva manjinskih akcionara Skupština akcionara je pokrenula procedure smanjenja kapitala. Dana 5. marta 2014 godine Skupština akcionara je donijela odluku o smanjenju kapitala na način što će se smanjiti nominalna vrijednost akcije sa 2,98255 EUR na 2,62001 EUR. Ukupan broj akcija ostaje isti 47,273,940. Rezultat je smanjenje kapitala za 17,138,694 EUR.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

14. OBAVEZE IZ POSLOVANJA I OSTALE OBAVEZE

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Obaveze prema trećim licima	17,176,168	13,432,881
Obaveze prema Magyar Telekom Grupi	607,443	461,169
Obaveze prema Deutsche Telekom Grupi	2,664,896	2,452,671
Ukupno poslovne obaveze	20,448,507	16,346,721
Razgraničeni troškovi	4,905,303	3,907,462
Obaveze za dividiendu	1,101,249	940,590
Bonusi	2,037,625	1,266,844
Ostale obaveze	23,398	287,827
Ukupno ostale finansijske obaveze	8,067,575	6,402,723
Ukupno finansijske obaveze	28,516,082	22,749,444
Priljeni avansi po osnovu pre-paid vaučera	796,884	806,938
Obaveze po osnovu primljenih avansa i unaprijed naplaćeni iznosi	597,546	129,335
Obaveze za ostale poreze i doprinose	251,458	217,851
Obaveze za porez na dodatu vrijednost	757,782	868,652
Loyalty Programi za kupce	190,914	665,631
Razgraničeni prihodi	1,201,458	832,772
Ukupno ostale obaveze	3,796,042	3,521,179
Ukupno obaveze iz poslovanja i ostale obaveze	32,312,124	26,270,623
Razgraničeni troškovi uključuju sledeće:		

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Razgraničeni marketing troškovi	267,032	443,648
Razganičene poštanske usluge	79,427	85,012
Razgraničeni troškovi održavanja	691,165	988,042
Procjena obaveza za IPTV usluge	240,236	258,320
Ostale procijenjene obaveze	3,627,443	2,132,440
	4,905,303	3,907,462

Obaveze iz poslovanja i ostale obaveze su iskazane u sledećim valutama:

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
EUR	25,897,138	22,097,898
SDR	2,377,339	576,108
USD	241,605	75,438
	28,516,082	22,749,444

Fer vrijednost obaveza iz poslovanja i ostalih obaveza jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti. Ugovoreno dospelje obaveza iz poslovnih aktivnosti i ostalih obaveza je do 45/60/90 dana.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

15. REZERVISANJA

Promjene na rezervisanjima za finansijske godine završene 31. decembra 2014. i 2013. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	2014		2013	
Stanje, 1. januara	1,684,252		3,237,756	
Povećanja u toku godine	126,618		3,296,296	
Iskorišćeno u toku godine	(325,411)		(4,849,800)	
Stanje, 31. decembra	1,485,459		1,684,252	
Umanjeno za: dugoročni dio	835,172		757,642	
	650,287		926,610	

	Sudski sporovi	Otpremnine	Naknade zaposlenima	Srednjoročni Podsticajni plan (MTIP)	Program Varijabilnih bonusa (VAR II)	Ukupno
Stanje, 1. januara 2013.	649,194	1,366,323	438,368	566,041	217,830	3,237,756
Povećanja u toku godine	301,029	2,748,499	36,311	113,704	96,753	3,296,296
Iskorišćeno u toku godine	(367,124)	(4,114,822)	-	(367,854)	-	(4,849,800)
Stanje, 31. decembra 2013.	583,099	-	474,679	311,891	314,583	1,684,252
Stanje, 1. januara 2014.	583,099	-	474,679	311,891	314,583	1,684,252
Povećanja u toku godine	35,800	-	538	-	90,280	126,618
Iskorišćeno u toku godine	-	-	(13,520)	(311,891)	-	(325,411)
Stanje, 31. decembra 2014.	618,899	-	461,697	-	404,863	1,485,459
Umanjeno za: dugoročni dio	-	-	(430,309)	-	(404,863)	(835,172)
Kratkoročno rezervisanje	618,899	-	31,388	-	-	650,287

Glavni sudski sporovi se odnose na spor oko vlasništva nad imovinom u Cetinju u iznosu od EUR 251,752 kao i na spor vezan za zakup satelitskog sistema u iznosu od EUR 200,000.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

a) Primanja zaposlenih

	Rezervisanja za jubilarne nagrade	Rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju	Ukupno
Stanje, 1. januara 2013.	312,606	125,762	438,368
Rezervisanja u toku godine	31,355	4,956	36,311
Iskorišćeno u toku godine	-	-	-
Stanje, 31. decembar 2013.	343,961	130,718	474,679
Stanje, 1. januara 2014.	343,961	130,718	474,679
Rezervisanja u toku godine	538	-	538
Iskorišćeno u toku godine	-	(13,520)	(13,520)
Stanje, 31. decembar 2014.	344,499	117,198	461,697
Umanjeno za: dugoročni dio	(344,499)	(85,810)	(430,309)
Kratkoročno rezervisanje	-	31,388	31,388

Rezervisanja za primanja zaposlenih izvršena su na osnovu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima po osnovu jubilarnih nagrada i otpremnina za odlazak u penziju, koje su predviđene Pojedinačnim kolektivnim ugovorom društava unutar Društva (napomena 2.15)

16. ODLOŽENA PORESKE OBAVEZE

Sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine i 31. decembra 2013. godine Društvo nema odoženih poreskih sredstava koja bi proistekla iz privremenih razlika ili prenijetih poreskih gubitaka.

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između osnovice po kojoj se nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim izvještajima Društva. Oporeziva privremena razlika proističe iz alocirane poreske amortizacije i priznavanja sredstava manjih od 300 EUR.

Kretanje odloženih poreskih obaveza tokom godine može se vidjeti u narednoj tabeli:

Odložene poreske obaveze	Ukupno
Stanje 1. januara 2013.	2,105,814
Efekat na izvještaj o sveobuhvatnom prihodu	(29,114)
Stanje 31. decembra 2013.	2,076,700
Efekat na izvještaj o sveobuhvatnom prihodu	15,094
Stanje 31. decembra 2014.	2,091,794

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

17. PRIHODI

a) Usluge fiksne telefonije i usluge interneta

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Telekomunikaciona pretplata, konekcija i ostali prihodi	12,840,689	12,726,936
Prihodi od odlaznih domaćih poziva	4,569,846	6,395,303
Prihodi od odlaznih međunarodnih poziva	1,084,839	1,280,772
Ukupni prihodi od odlaznih poziva	5,654,685	7,676,075
Prihodi od dolaznih domaćih poziva	537,541	987,400
Prihodi od dolaznih međunarodnih poziva	10,147,498	12,096,275
Ukupni prihodi od dolaznih poziva	10,685,039	13,083,675
Zakupljene linije i prenos podataka	2,133,403	2,716,298
Prihodi od web prezentacije i hostinga	49,903	52,104
ADSL prihodi	12,568,404	12,014,413
MIPNET prihodi	1,700,468	1,913,663
IPTV prihodi	7,234,071	6,564,562
Prihodi od prodatih internet pristupa	352,946	453,567
Prihodi od prodaje opreme	2,425,426	1,799,066
ICT prihodi	3,806,480	2,191,938
Ostali prihodi	691,973	529,564
Ukupni ostali prihodi	30,963,074	28,235,175
Ukupni prihodi od pružanja usluga fiksne telefonije i interneta	60,143,487	61,721,861

b) Usluge mobilne telefonije

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Post-paid prihodi		
- odlazni domaći i međunarodni pozivi	7,721,856	8,790,007
- mjesečna pretplata	10,374,500	9,876,111
	18,096,356	18,666,118
Prodaja paketa i pre-paid usluga	11,141,050	12,979,430
Prodaja mobilnih telefona	4,284,159	2,909,008
	15,425,209	15,888,438
Prihodi po osnovu interkonekcije	4,801,168	6,250,107
Prihodi od roving-a	4,398,240	5,451,144
Ostali prihodi	1,273,586	971,722
Ukupni prihodi od pružanja usluga mobilne telefonije	43,994,559	47,227,529

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

18. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	31. decembar 2013.	31. decembar 2013.
Prihodi od dugoročnog zakupa optičkog kabla –“Dark Fiber”	64,204	896,210
Kapitalni dobici od prodaje osnovnih sredstava	284,424	27,437
Ostali poslovni prihodi	365,133	317,689
	713,761	1,241,336

Iznos od EUR 896,210 sa stanjem na dan 31. decembra 2013. godine se odnosi na prihode od zakupa optičkog kabla –“Dark Fiber”. Ugovori o pravu korišćenja “Dark Fiber” slični su lizingu zato što podrazumijevaju pravo korišćenja specifičnog mrežnog sredstva, koje isključuje korištenje od strane ostalih operatera, uključujući i Crnogorski Telekom. Plaćanje koje se odnosi na njegovo korišćenje je avansno i ne zavisi od stvarne upotrebe od strane kupca. Zakup je zaključen na period od 15 godina.

19. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	9,202,256	9,262,549
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	2,512,620	3,182,908
Troškovi doprinosa za penzije	3,123,269	3,323,864
Troškovi socijalnih i ostalih doprinosa	2,209,089	2,385,433
Jubilarne nagrade i otpremnine (napomena 16)	58,361	2,748,499
Rezervisanja za penzionisanje i jubilarne nagrade (napomena 16)	18,819	121,086
Ostali troškovi zaposlenih	897,089	1,647,490
	18,021,503	22,671,829

20. AMORTIZACIJA I OBEZVRJEĐENJE

	31. decembar 2013.	31. decembar 2013.
Amortizacija osnovnih sredstava (Napomena 5)	14,838,770	16,586,145
Obezvrjeđenje (Napomena 5)	31,407	667
Amortizacija nematerijalnih ulaganja (Napomena 6)	3,100,895	2,904,772
	17,971,072	19,491,584

21. TROŠKOVI KORIŠĆENJA USLUGA DRUGIH OPERATERA

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Troškovi korišćenja usluga fiksnih i mobilnih operatera u zemlji	6,437,579	9,052,332
Troškovi korišćenja usluga fiksnih i mobilnih operatera u inostranstvu	5,125,051	5,920,615
	11,562,630	14,972,947

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

22. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Troškovi materijala, održavanja i naknade za izvršene usluge	7,273,971	7,435,283
Marketing	2,176,052	2,743,954
Ispravka vrijednosti potraživanja	1,255,309	1,619,556
Zakup	2,544,203	2,717,208
Troškovi telekomunikacione licence	1,662,365	1,658,485
Sponzorstva	442,187	435,600
Opštinske takse	1,388,229	1,582,750
Provizija dilera	1,680,362	1,471,071
Naknade	125,172	126,024
Revizija završnog računa	89,100	89,100
Konsalting usluge Magyar Telekom	-	27,265
Konsalting usluge Deutsche Telekom	235,260	273,481
Ostale konsalting usluge	60,861	9,881
Električna energija	1,502,098	1,617,810
Poštanske usluge	582,014	659,676
Ostale neproizvodne usluge	660,004	659,609
Neto efekat dodatne vrijednosti zaliha i ukidanja ispravke vrijednosti zaliha	120,922	(23,934)
Smanjenje rezervisanja priznatih u izvještaju o ukupnom rezultatu (napomena 15)	35,800	301,029
Ostali poslovni rashodi	3,725,864	2,732,614
	25,559,773	26,136,462

Troškovi zakupa se u najvećoj mjeri odnose na zakupe telekomunikacionih vodova u iznosu od EUR 734,099 (2013: EUR 1,059,549) kao i na zakup mjesta za bazne stanice od Radio Difuznog Centra u iznosu od EUR 691,319 (2013: 629,858 EUR)

Troškovi sponzorstva koji su iznosili 253,000 EUR (2013: 365,600 EUR) predstavljaju najvećim dijelom troškove sponzorstva FSCG i muškog košarkaškog kluba "Budućnost". Ostatak troškova sponzorstva se odnosi na kulturu, sport i obrazovanje.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

23. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI, NETO

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Finansijski prihodi		
Prihod od kamata od:		
Kratkoročni depoziti u bankama	699,872	1,052,764
Kreditni odobreni zaposlenima	170,580	95,034
Prihod od ukidanja diskonta na dugoročna potraživanja	424,060	83,384
Pozitivne kursne razlike	73,894	59,458
	1,368,406	1,290,640
Finansijski rashodi		
Rashodi kamata	(43,758)	(11,252)
Negativne kursne razlike	(39,174)	(130,468)
Ostali finansijski rashodi	(202,832)	(156,816)
	(285,764)	(298,536)
Neto finansijski rashodi	1,082,642	992,104

24. POREZ NA DOBIT

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Porez na dobit - tekući porez	2,557,277	2,315,364
Porez na dobit - odloženi porez	15,094	(29,112)
Ukupno	2,572,371	2,286,252

Usaglašavanje pretpostavljenog poreza na dobit i poreza na dobit iskazanog u poreskom bilansu

Usaglašavanje pretpostavljenog poreza na dobit po finansijskim izvještajima i poreza na dobit po poreskom bilansu prikazano je u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Dobit prije oporezivanja	24,127,130	21,130,783
Porez na dobit po stopi od 9%	2,171,442	1,901,770
Troškovi koji se ne priznaju za poreske svrhe	135,050	179,106
Ostale korekcije	265,879	205,376
	2,572,371	2,286,252

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

25. ZARADA PO AKCIJI

(Iznosi u EUR)

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Profit akcionara Društva	21,554,789	18,884,531
Prosječan ponderisan broj izdatih akcija	47,273,940	47,273,940
Osnovna zarada po akciji	0,46	0,40
Društvo nema potencijalnih smanjenih zarada po akciji.		

26. PLAĆANJA DIVIDENDE

Tokom 2014. godine, objavljene su i isplaćene dividende po osnovu raspodjele dobiti za 2013. godinu u iznosu od EUR 21,500,000 (2012: EUR 22,900,000). Dividenda po akciji je iznosila EUR 0.45480 (2013: EUR 0.46326).

	Neto dividenda	Porez	Ukupna dividenda
Ukupno objavljena dividenda iz raspodjele rezultata 2013 godine	20,219,206	1,275,687	21,494,893
Umanjeno za Obaveze za isplatu dividende iz rezultata 2013 godine	-	(15,026)	(15,026)
Ukupno plaćena dividenda iz raspodjele rezultata 2013 godine	20,219,206	1,260,661	21,479,867
Dividenda plaćena u tekućoj koja se odnosi na prethodnu godinu	4,366	15,767	20,133
Ukupno plaćena dividend u 2014 godini	20,223,572	1,276,428	21,500,000

27. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Magyar Telekom Nyrt. je u 2005. godini postao većinski vlasnik sa 76,53% udjela, od kada se udio nije mijenjao. Deutsche Telekom AG ("DTAG") je krajnji kontrolni vlasnik Magyar Telekom Plc. sa 59,21% akcija u vlasništvu. Deutsche Telekom ("DT") Grupu konstituira više provajdera fiksne telefonije, mobilne telefonije i IT usluga širom svijeta, sa kojima Društvo ima redovne transakcije.

Krajnji kontrolni vlasnik Društva je Deutsche Telekom AG (sa sjedištem u Njemačkoj). Akcionari Deutsche Telekom AG su Investicne institucije (57%), KfW Bankengruppe (17%), Savezna Republika Njemačka (15%), i ostali investitori sa (11%)

Sve transakcije sa povezanim licima proističu iz tekućeg poslovanja i njihova fer vrijednost se ne razlikuje materijalno od fer vrijednosti koja bi bila ostvarena u standardnim transakcijama.

27.1 Deutsche Telekom Groupa (uključujući Magyar Telekom Groupu)

Transakcije sa povezanim licima primarno uključuju korišćenje i pružanje telekomunikacionih usluga kao i zakupe vodova koji rezultiraju sa stanjem obaveza i potraživanja na kraju godine. Pored ovoga Društvo povremeno plasira svoja slobodna novčana sredstva u vidu kratkoročnog zajma kod Magyar Telekom Plc. Tabela ispod pokazuje stanja sa članicama Deutsche Telekom:

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Kratkoročni plasmani		
Kratkoročni plasmani Magyar Telekom Plc.	11,000,000	-
Potraživanja	31. decembar	31. decembar

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

	2014.	2013.
Magyar Telekom Plc.	21,028	32,614
Makedonski Telekom Group	104,819	63,902
Telekom Deutschland	2,060,080	1,705,351
Ote Telekom	129,663	134,773
T – Hrvatski telekom	50,572	213,626
Ukupno	2,366,162	2,150,266
	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Obaveze		
Magyar Telekom Plc.	411,952	236,848
Makedonski Telekom Group	195,491	224,321
Telekom Deutschland	2,498,062	2,126,735
Ote Telekom	77,440	63,734
T - Hrvatski telekom	89,394	262,202
Ukupno	3,272,339	2,913,840
	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Prihodi		
Magyar Telekom Plc.	340,821	73,046
Makedonski Telekom Group	10,409	19,473
Telekom Deutschland	8,680,502	9,696,561
Ote Telekom	51,120	80,365
T – Hrvatski telekom	205,103	69,330
Total	9,287,955	9,938,775
	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Troškovi		
Magyar Telekom		
Konsultantske usluge	-	27,265
Usluge mobilne telefonije	26,068	8,051
Zakup linkova	340,541	481,534
Ostali troškovi	106,146	108,056
	472,755	624,906
Makedonski telekomunikacij		
Usluge mobilne telefonije	13,092	7,069
Ukupno - Magyar Telekom Grupa	485,847	631,975
Deutsche Telekom		
Interkonekcija	3,528,258	4,132,590
Konsultantske usluge	235,260	273,481
T brand	245,737	276,288
Održavanje telekomunikacione opreme	254,340	330,331
Usluge mobilne telefonije	216,830	19,694
	4,480,425	5,032,384
T - Hrvatski telekom		
Interkonekcija		
Održavanje telekomunikacione opreme	202,894	30,285
Zakup linkova	185,211	184,005
	388,105	214,290
Ukupno - Deutsche Telekom Grupa	4,868,530	5,246,674
Ukupno	5,354,377	5,878,649

27.2 Savezna Republika Njemačka

Savezna Republika Njemačka je indirektni akcionar DTAG i posjeduje 31.9% akcijskog kapitala. Savezna Republika Njemačka ima solidnu većinu na skupštini akcionara DTAG iako raspolaže manjinskim paketom akcija, što čini DTAG zavisnom od Savezne Republike Njemačke. Stoga, Savezna Republika i kompanije koje su kontrolisane od strane Savezne Republike ili kompanije nad kojima Savezna Republika može da izvrši značajan uticaj, se klasifikuje kao povezano lice DTAG i Magyar Telekom, a samim tim i Crnogorskog Telekoma.

DTAG ili bilo koja članica Magyar Telekom Grupe, uključujući Društva, nije izvršio u sklopu svojih redovnih aktivnosti bilo koju transakciju koja je bila pojedinačno materijalna u 2014. ili 2013. godini sa kompanijama koje kontroliše Savezna Republika ili kompanija preko koje Savezna Republika može ima značajan uticaj.

27.3 Ugovori sa visokim Rukovodstvom

Društvo je tokom 2014. godine odobrilo rukovodstvu kratkoročne naknade, koje su iznosile EUR 916,770 (2013: 927,286 EUR) za neto zarade i bonuse koji su članovi ili stalni gostujući članovi Upravnog Izvršnog Odbora Telekoma, i EUR 510,947 (2013: 583,469 EUR) za pripadajuće poreze i doprinose.

Takođe, tokom 2014. godine Društvo je isplatilo višem rukovodstvu MTIP "Srednjoročni podsticajni plan" u bruto iznosu EUR 311,891 (napomena 15) (2013: EUR 367,854).

28. POTENCIJALNE OBAVEZE

Potencijalni sporni ugovori

U skladu sa kupoprodajnim ugovorom zaključenim 15. marta 2005. godine između Vlade Crne Gore i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, kao Prodavca i Magyar Telekom, kao Kupca, Kupac je u obavezi da omogući Društvu zaključivanje ugovora sa Radio Difuznim Centrom za zakup optičkih vlaknastih kapaciteta za transmisiju TV i radio signala i Univerziteta Crne Gore o obezbjeđivanju kapaciteta za konekciju. U oba slučaja predviđeno je da ugovorne strane neće platiti bilo kakvu naknadu za korišćenje ovih kapaciteta. Rukovodstvo Društva procjenjuje da neće biti materijalnih troškova po ovom osnovu u budućnosti.

Zaštita životne sredine

Propisi koji se odnose na zaštitu životne sredine usvajaju se u Republici Crnoj Gori i Društvo sa stanjem na 31. decembra 2014 i 2013. godine nije iskazala bilo kakve obaveze za predviđene troškove, uključujući pravne i konsultantske naknade, studije lokacija, osmišljavanje i implementaciju planova restauracije koji se odnose na zaštitu životne sredine. Troškove vezane za zaštitu životne sredine rukovodstvo ne smatra materijalno značajnim.

29. PORESKI RIZIK

Poreski zakoni u Crnoj Gori su predmet različitih interpretacija i čestih izmjena. Interpretacija poreskih zakona od strane poreskih vlasti može da se razlikuje od interpretacije od strane rukovodstva Društva. Kao rezultat, neke transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti na način da se zahtijeva od Društva da plati dodatne poreze, kazne i kamate. Poreske obaveze zastarijevaju nakon pet godina. Ovo znači da poreske vlasti imaju pravo da utvrde neplaćene poreske obaveze u toku petogodišnjeg perioda. Rukovodstvo procjenjuje da je Društvo platilo sve poreske obaveze koje su se dogodile zaključno sa 31. decembrom 2014. godine.

30. PREUZETE OBAVEZE

a) Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga – Društvo kao zakupac

Sklapanjem ugovora o operativnom lizingu Društvo zakupljuje veliki broj maloprodajnih i poslovnih prostora, skladišta, zatim internet pristup i mrežne linije. Lizing je ugovoren od jedne godine do neograničenog vremenskog perioda, i većina zaključenih ugovora o lizinga mogu se produžiti po isteku lizinga po aktualnim cijenama na tržištu.

Iznosi minimalnih plaćanja zakupnina na dan bilansa stanja koja se odnose na operativni lizing za koji se procjenjuje da se ne može otkazati prikazan je u tabeli ispod:

ne duže od godine	1,536,376
od dvije do pet godina	3,699,313
duže od pet godina	705,152
Ukupno	5,940,841

Ugovor o zakupu sa Radio Difuznim Centrom je potpisan na neodređeno vrijeme za zakup mjesta za bazne stanice na njihovim tornjevima. Iznos zakupa je varijabilan u zavisnosti od iskorišćenosti prostora na tornjevima.

Godišnji troškovi lizinga su prikazani u izvještaju o ukupnom rezultatu kao što je prikazano u Napomeni 22.

b) Ostale preuzete obaveze

Preuzete obaveze po ugovorima do datuma Izvještaja o finansijskom položaju koje nisu objelodanjene u finansijskim izvještajima su sljedeće:

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
Ugovorene obaveze po osnovu:		
- kupovine nekretnina i opreme	1,936,375	2,392,414
- kupovine nematerijalne imovine	1,645,285	749,551
- održavanje i tehničke aktivnosti	588,683	942,557
- marketing i sponzorstvo	170,000	176,300
Ostale ugovorene obaveze troška	786,083	1,549,388
Ukupno	5,126,426	5,810,210

c) Upotrebne dozvole

Na osnovu kupoprodajnog ugovora zaključenog 15. marta 2005. godine između Vlade Crne Gore i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, kao Prodavca i Matav Hungarian Telecommunication Company, kao Kupca, Prodavac je u obavezi da omogući Društvu dostavljanje kompletiranih molbi relevantnoj javnoj instituciji za obezbjeđivanje svih preostalih dozvola za nastavljavanje i) obavljanja poslovanja i/ili ii) vlasništva i/ili poslovanja sa njihovim sredstvima postojećim na datum potpisivanja Ugovora. Menadžment kompanije procjenjuje da u budućnosti neće biti značajnih troškova povezanih sa ovim slučajem.

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2014. GODINE
(Svi iznosi su u EUR osim ako drugačije nije naznačeno)

31. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija Izvještaja o finansijskom položaju u EUR na dan 31. decembar 2014 i 2013:

	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
SDR	1.1933	1.1183
USD	0.8262	0.7255

32. GOTOVINA GENERISANA IZ POSLOVANJA

	Napomena	31. decembar 2014.	31. decembar 2013.
<i>Dobitak za godinu</i>		21,554,759	18,844,531
<i>Korekcije:</i>			
Porez na dobit		2,572,371	2,286,252
Amortizacija	20	17,971,072	19,491,584
Neto finansijski prihod	23	(1,082,642)	(992,104)
Povećanje/(smanjenje) ispravke vrijednosti zaliha priznatih u okviru prihoda/rashoda	22	120,922	(23,934)
Povećanje/(smanjenje) ispravke vrijednosti spornih potraživanja priznatih u okviru prihoda/rashoda	9	1,255,309	1,176,991
Dobit od prodaje stalne imovine	18	(284,424)	(27,437)
Promjene na obavezama		6,041,501	(3,401,834)
Promjene na zalihamama		629,773	361,320
Promjene na potraživanjima		(3,329,440)	(2,033,649)
Rezervisanja za sudske sporove		(35,800)	66,095
Rezervisanja za benefite zaposlenih		(356,799)	(36,311)
Ostale negotovinske stavke		271,438	208,106
<i>Gotovina generisana iz poslovanja</i>		45,328,040	35,919,610